

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра товарознавства та митної справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:

«Митні процедури при імпорті канцелярського приладдя»

Студента 2 курсу, 8мз групи
спеціальності 076
«Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»
Спеціалізації «Митна справа»

Мамішова Руслана
Саргаддіновича

Науковий керівник
канд. техн. наук, доцент

Глушкова Тетяна
Геннадіївна

Науковий консультант
канд. техн. наук, доцент

Марчук Наталія
Богданівна

Гарант освітньої програми
Док-р техн. наук, професор

Мережко Ніна
Василівна

Київ 2018

АНОТАЦІЯ

Мамішов Р.С. Митні процедури при імпорті канцелярського приладдя.

У випускній кваліфікаційній роботі проаналізовано вимоги до якості, маркування та пакування канцелярського приладдя, зокрема кулькових ручок, вивчено регламент проведення товарознавчої експертизи канцелярського приладдя, нормативно-правове регулювання здійснення митних процедур при імпорті канцелярського приладдя.

Досліджено стан ринку та надана товарознавча характеристика асортименту канцелярського приладдя. Відповідно до розроблених критеріїв та показників і запропонованих засобів та методів, проведено товарознавчу експертизу канцелярського приладдя на прикладі кулькових ручок. За результатами експертизи оформлено висновок встановленої форми для митних цілей.

Проаналізовано визначення коду згідно з УКТЗЕД канцелярського приладдя на прикладі кулькових ручок. Висвітлено визначення митної вартості та оподаткування митними платежами кулькових ручок торгової марки Ritter, що імпортувалися згідно з МД. Проаналізовано декларування кулькових ручок та здійснення митних процедур при їх імпорті згідно з митною декларацією.

Ключові слова: канцелярського приладдя, кулькові ручки, асортимент, якість, товарознавча експертиза, код УКТЗЕД, митна вартість, митні платежі, декларування, митні процедури.

SUMMARY

Mamishov R.S. Customs procedures for import of office supplies.

In the final qualification work, the requirements for quality, marking and packaging of office supplies, in particular ballpoint pens, the rules for carrying out commodity examination of office supplies, regulatory and legal regulation of the implementation of customs procedures when importing office supplies are analyzed.

The state of the market is studied and the commodity science characteristics of the office supplies assortment are provided. In accordance with developed criteria and indicators and proposed methods, a commodity science examination of office supplies was conducted on the example of ballpoint pens. According to the results of the examination the conclusion of the established form for customs purposes has been prepared.

The definition of the code according to the UCGFEA of office supplies on the example of ballpoint pens is analyzed. The definition of the customs value and taxation of customs payments of ball-point pens of the Ritter brand, imported according to customs declaration is covered. The analysis of the declaration of ballpoint pens and the implementation of customs procedures for their import according to the customs declaration are analyzed.

Key words: office supplies, ballpoint pens, assortment, quality, commodity science expertise, UCGFEA code, customs value, customs payments, declarations, customs procedures.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. Теоретико-методологічні засади товарознавчої експертизи та здійснення митних процедур при імпорті канцелярського приладдя.....	12
1.1. Стан ринку канцелярського приладдя в Україні та перспективи його розвитку.	12
1.2. Вимоги до якості, маркування та пакування канцелярського приладдя.	21
1.3. Регламент проведення товарознавчої експертизи канцелярського приладдя.	27
1.4. Нормативно-правове регулювання митних процедур при імпорті канцелярського приладдя.	33
РОЗДІЛ 2. Товарознавча експертиза канцелярського приладдя.....	38
2.1. Організація, об'єкти та методи досліджень.	38
2.2. Товарознавча характеристика асортименту канцелярського приладдя... ..	42
2.3. Визначення критеріїв, засобів та методів товарознавчої експертизи канцелярського приладдя.	49
2.4. Товарознавча експертиза канцелярського приладдя та оформлення її результатів.	54
РОЗДІЛ 3. Митні процедури при імпорті канцелярського приладдя.....	63
3.1 Визначення коду канцелярського приладдя згідно з УКТЗЕД.....	63
3.2 Визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті канцелярського приладдя.....	70
3.3 Декларування канцелярського приладдя в режимі імпорту.....	75
3.4 Аналіз митних процедур при імпорті канцелярського приладдя згідно з МД.	85
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	96
ДОДАТКИ.....	102

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АСАУР – автоматизована система аналізу і управління ризиками

АСМО – Автоматизована система митного оформлення

ДПМЕ – Департамент податкових та митних експертиз

ДСТУ – Державний стандарт України

ДФС – Державна фіскальна служба

ЕК МД – електронна копія митної декларації

ЕМД – електронна митна декларація

ЄАВТ – Європейська асоціація вільної торгівлі

ЄАД – єдиний адміністративний документ

ЄС – Європейський Союз

МД – митна декларація

МКУ – Митний кодекс України

ПКМУ – постанова Кабінету Міністрів України

ПМО – підрозділ митного оформлення

ПРК – попереднє рішення про класифікацію товару згідно з УКТЗЕД.

СУР – система управління ризиками

УКТЗЕД – Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності

ВСТУП

Актуальність теми. Український ринок канцелярського та письмового приладдя останні декілька років залишається стабільним із незначним зростанням, яке складає приблизно 10-12% на рік. Але в порівнянні із західними країнами попит залишається недостатньо високим. Наприклад, асортимент товарів, що користуються в нас широким попитом, становить приблизно 30-40 найменувань. Західні компанії в середньому мають асортимент в 200-300 позицій, а великі дистриб'ютори канцелярського приладдя – до 2 тисяч найменувань [1].

Канцелярське приладдя включає широкий асортимент товарів, який залежно від призначення, включає приладдя для зберігання та архівування паперів, дрібноофісну техніку та офісні дрібниці, штемпельне приладдя, настільні аксесуари. В окрему групу можна виділити товари для письма, до яких відносять маркери, олівці, ручки та багато інших. Ці товари широко використовуються як в побуті, так і навчальних закладах, офісах інших установах[2].

Значну частку у структурі асортименту канцелярського приладдя та широкого розповсюдження на ринку серед цих товарів набули ручки для писання. Сучасний асортимент ручок представлено автоматичними ручками, які залежно від особливостей нанесення чорнила або пасти на папір бувають: перові, кулькові та набори автоматичних ручок. Найбільшого поширення серед них набули кулькові ручки.

Ринок канцелярського приладдя в Україні формується переважно за рахунок імпорту. Це обумовлює важливість правильного та у повному обсязі проведення процедур митного контролю та оформлення цих товарів при переміщенні через митний кордон України. Важливе значення при цьому має достовірне визначення коду згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД), перевірка правильності визначення митної вартості, повноти нарахування митних платежів. Перше має на меті перевірку правильності застосування ставок ввізного мита, які встановлюються відповідно до коду товару згідно з УКТЗЕД.

Зі зростанням попиту і розширенням асортименту підвищується і значення товарознавчої експертизи канцелярського та письмового приладдя, зокрема кулькових ручок, при їх імпорті в Україну. У багатьох випадках має місце заниження вартості товарів у договорах постачання, а відтак і зниження, порівняно з середньою по статистиці, митної вартості. Це зумовлено тим, що митна вартість письмового приладдя часто неправомірно занижується для зменшення суми мита і ПДВ при імпорті. Експертиза для митних цілей проводиться спеціалістами-експертами структурних підрозділів Департаменту податкових і митних експертиз Державної фіскальної служби України.

Варто відмітити, що на сьогодні відсутні розроблені достовірні критерії, показники, методи та засоби для проведення експертизи канцелярського приладдя, зокрема кулькових ручок. Визначення коду кулькових ручок згідно з УКТЗЕД, перевірка правильності визначення митної вартості, передбачає проведення товарознавчої експертизи для митних цілей. Результати останньої використовуються посадовими особами митних органів для забезпечення здійснення митних процедур при імпорті канцелярського приладдя, встановлення досвідної митної вартості, повноти нарахування митних платежів. Зазначене визначає актуальність даної випускної кваліфікаційної роботи.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є проведення товарознавчої експертизи канцелярського приладдя та аналіз здійснення митних процедур при їх імпорті в Україну.

Досягнення поставленої мети у випускній кваліфікаційній роботі необхідно було вирішити наступні завдання:

- дослідити сучасний стан та перспективи розвитку українського ринку канцелярського приладдя;
- проаналізувати вимоги до якості, маркування та пакування канцелярського приладдя;
- розглянути регламент та особливості проведення товарознавчої експертизи канцелярського приладдя для митних цілей;

- висвітлити особливості нормативно-правового регулювання здійснення митних процедур при імпорті канцелярського приладдя;
- розробити критерії, показники, засоби та методи для проведення експертизи канцелярського приладдя, зокрема кулькових ручок;
- проаналізувати асортимент канцелярського приладдя, що переміщується через митний кордон України;
- провести товарознавчу експертизу канцелярського приладдя (кулькових ручок) та оформити її результати для митних цілей;
- проаналізувати визначення коду згідно з УКТЗЕД канцелярського приладдя;
- розглянути особливості декларування канцелярського приладдя в режимі імпорту згідно з МД;
- перевірити правильність визначення митної вартості та нарахування митних платежів на канцелярське приладдя;
- проаналізувати здійснення митних процедур при імпорті канцелярського приладдя згідно з МД;
- сформулювати висновки та розробити пропозиції за результатами виконання випускної кваліфікаційної роботи.

Об'єктом дослідження є канцелярське приладдя, зокрема кулькові ручки, що імпортуються в Україну.

Предметом дослідження є показники, критерії, методи та засоби ідентифікації канцелярського приладдя, код згідно УКТ ЗЕД, митні процедури при їх імпорті в Україну.

Методи дослідження. У роботі були використані як загальнонаукові теоретичного узагальнення, так і специфічні методи товарознавчих досліджень: експертні, органолептичні, вимірювальні та розрахункові.

Наукова новизна випускної кваліфікаційної роботи полягає в розробленні критеріїв та показників для здійснення товарознавчої експертизи канцелярського приладдя, зокрема кулькових ручок, для митних цілей.

Практична цінність роботи полягає у тому, що розроблені критерії і показники та запропоновані методи і засоби можуть бути використані в

практичній діяльності спеціалістами-експертами Департаменту податкових і митних експертиз ДФС при проведенні товарознавчої експертизи кулькових ручок для митних цілей.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень було викладено та обговорено на Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми підприємництва, торгівлі та маркетингу» у доповіді на тему: «Експертиза канцелярського приладдя» (м. Київ, 13-14 березня 2018 року).

Публікації. За результатами проведених досліджень опублікована стаття в Збірнику студентських наукових статей студентів КНТЕУ 2018 р: Мамішов Р. Товарознавча експертиза канцелярського приладдя в митних цілях // Управління безпечністю, якістю та експертиза товарів: зб. наук. ст. студ. заоч. форми навч./ відп. ред. В.А. Осика – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – Ч. 1. – С. 108-115.

Структура та обсяг роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел і додатків.

Випускна кваліфікаційна робота викладена на 95 сторінках основного тексту, включає 10 таблиць, 7 рисунків, 12 додатків. Список використаних джерел нараховує 57 джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКСПЕРТИЗИ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ КУЛЬКОВИХ РУЧОК

1.1. Стан ринку канцелярського приладдя в Україні та перспективи його розвитку

Канцелярське приладдя включає широкий асортимент товарів, які, залежно від призначення, поділяються на такі групи: приладдя для зберігання та архівування паперів, дрібноофісна техніка та офісні дрібниці, штемпельне приладдя, настільні аксесуари тощо. В окрему групу можна виділити товари для письма, до яких відносять маркери, олівці, ручки та багато інших. Ці товари широко використовуються як в побуті, так і навчальних закладах, офісах інших установах [2].

За даними експертів в Україні вперше за останні три роки збільшилися продажі канцелярських товарів. Насамперед це відбулося внаслідок невеликого пожвавлення економіки і поліпшення споживчих настроїв. Великі учасники ринку намагаються диверсифікувати ризики і шукати нові напрямки, які б допомогли утримати продажі на стабільному рівні. Однак через високу конкуренцію зробити це досить складно [1].

Ринок канцелярського приладдя в Україні залишається імпортозалежним. Переважна частина цих товарів ввозиться з Китаю і країн Європи. Після суттєвого зміцнення курсу іноземних валют по відношенню до гривні у 2013-2015 рр., ситуація на ринку поступово змінюється. Продукція, вироблена в Україні, стала користуватися підвищеним попитом завдяки прийнятній якості та більш низькій ціні. Це призвело до того, що деякі імпортери стали замовляти випуск канцелярських товарів під власною торговою маркою на потужностях українських виробників. У свою чергу це стало поштовхом для розвитку та зростання ринку [3].

За офіційними даними Державної служби статистики України обсяг роздрібного продажу канцелярського приладдя в Україні у 2013–2017 рр. знаходився в межах від 328 млн. грн. у 2014 р. до 425 млн. грн. у 2017 р. (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Обсяги продажу канцелярських товарів у товарній структурі роздрібного товарообороту підприємств торгівлі в Україні у 2013-2017 рр.

Група товарів	Млн. грн.				
	2013	2014	2015	2016	2017
Непродовольчі товари загалом	161851	138541	170006	213785	242455
Приладдя канцелярське	355	328	379	420	425

За проаналізований період реалізація канцелярських товарів змінювалася неоднозначно. У 2014 р. порівняно з 2013 р. обсяг продажу знизився на 27 млн. грн. або на майже 8% до рівня 328 млн. грн. У наступні 3 роки обсяги продажу канцелярського приладдя стабільно зростають. У 2017 р. порівняно з 2014 р. обсяг продажу канцелярського приладдя зріз на 97 млн. грн. або майже на 30% до 425 млн. грн. [4].

При цьому збільшення обсягу роздрібного товарообороту за групою товарів «Приладдя канцелярське», а отже і за приладдям для письма відбувалося не лише за рахунок зміни середньої ціни реалізації, а й внаслідок підвищення попиту.

За даними маркетингового агентства «В Курсе», частка письмового приладдя у загальній структурі продажу канцелярських товарів складає 18-20%. Це дозволяє припустити, що обсяги продажу письмового приладдя, в тому числі кулькових ручок, механічних олівців тощо, через мережу роздрібної торгівлі в Україну також зросли останні 3 роки і становили в межах 72,2–82,4 млн. грн. [1]

Як свідчать дані табл. 1.2, темпи зростання фізичних обсягів продажу канцтоварів в Україні були нижчими 100%, що було обумовлено кризовими процесами в економіці та стосується також всієї групи непродовольчих товарів. Лише у 2015–2014 рр. індекси продажу перевищували 100%, що пояснюється поступовим відновленням економіки [21].

Таблиця 1.2

Індекси фізичного обсягу роздрібного товарообороту підприємств торгівлі у розрізі окремих груп товарів в Україні у 2013-2017 рр.

Група товарів	Досліджуваний період				
	2013	2014	2015	2016	2017
Непродовольчі товари	99,6	83,0	105,6	111,9	109,2
Приладдя канцелярське	97,9	86,1	106,3	109,1	112,7

Сучасний стан українського ринку приладдя для письма невіддільно пов'язаний з ринком канцелярського приладдя загалом. Ринок є імпортозалежним, підтвердженням чому є офіційні дані Державної фіскальної служби України (рис. 1.1) [22].

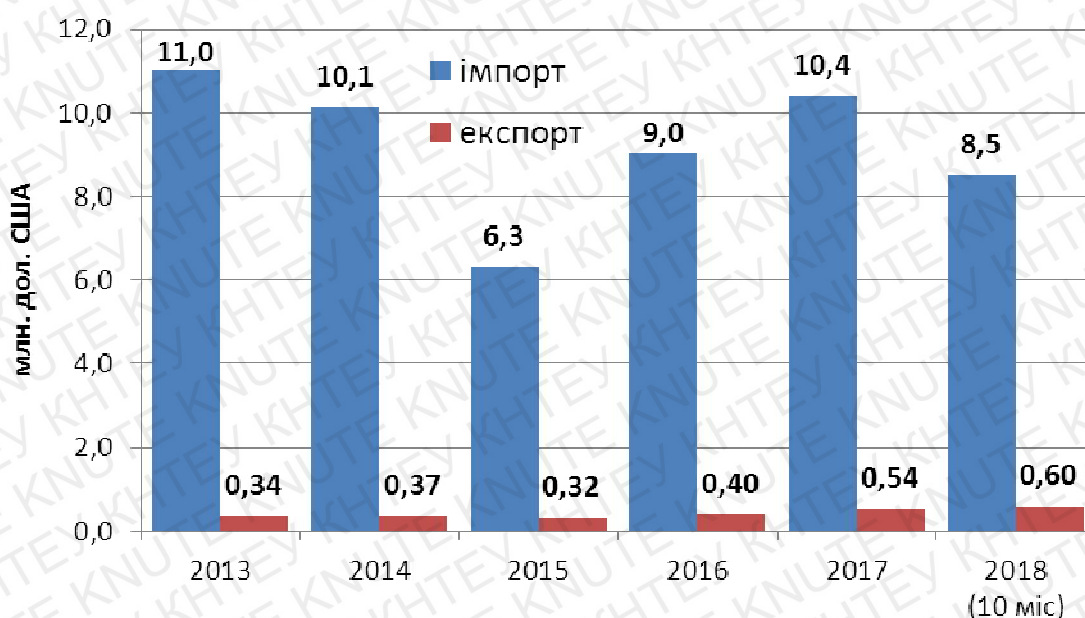

Рис. 1.1. Динаміка імпорту та експорту Україною письмового приладдя у грошовому вираженні у 2013-2018 рр. (товарна позиція 9608 згідно з УКТЗЕД) [22]

Як видно з рис. 1.1, за останні 6 років обсяги імпорту письмового приладдя загалом (товарна позиція 9608 згідно з УКТЗЕД) значно перевищують обсяги експорту. За проаналізований період імпорт письмового приладдя склав 55,3 млн. дол. США і знаходився в межах від 6,3 млн. дол. США у 2015 р. до 11,0 млн. дол. США у 2013 р.

За проаналізований період також експорт письмового канцелярського приладдя, проте його обсяги у 14–32 разів нижчі від імпорту. Загальний обсяг експорту склав 2,57 млн. дол. США і знаходився в межах від 0,32 млн. дол. США у 2015 р. до 0,60 млн. дол. США за 10 міс 2018 р. Варто відмітити суттєве зростання експорту письмового приладдя з України за останні 3 роки. За 10 міс 2018 р. обсяг експорту склав 0,60 млн. дол. США, який за збереження існуючої тенденції за підсумками року може досягти 0,72 млн. дол. США, що майже 2,3 рази більше ніж у 2015 р. (рис. 1.1) [22].

За даними маркетингової компанії «Синергія», обсяги виробництва приладдя для письма в Україні останні 5 років склали 82 млн. грн. і знаходилися в межах від 12,7 млн. грн. у 2015 р. до 20,8 млн. грн. у 2017 р. (рис. 1.1) [5]

При цьому імпорт стабільно зростає останні 5 років з 89,1 млн. грн. у 2013 р. до 260,2 млн. грн. у 2017 р. Загальне зростання склало майже 3 рази і було зумовлено у першу чергу девальвацією гривні по відношенню до іноземних валют, якими розраховуються за імпортні операції.

Такими чином, обсяг ринку канцелярського приладдя для письма, в тому числі кулькових ручок, за останні 5 років знаходився в межах від 108 млн. грн. у 2013 р. до 281 млн. грн. у 2017 р. За цей період частка вітчизняної продукції у структурі ринку у грошовому вираженні знизилася з 18% у 2013 р. до 8% у 2017 р.

Найбільш відомими виробниками письмового приладдя в Україні є група компаній «Альянс Орбіта», м. Київ; ПАТ «Оргтехніка», м. Харків; ПрАТ «Самоцвіти», м. Слов'янськ Донецької обл.; ТОВ «Торговий Дім «Юсон» (м. Дніпро), компанія «Імпорт-Офіс» (м. Київ), компанія «Діловод» (м. Київ) [6].

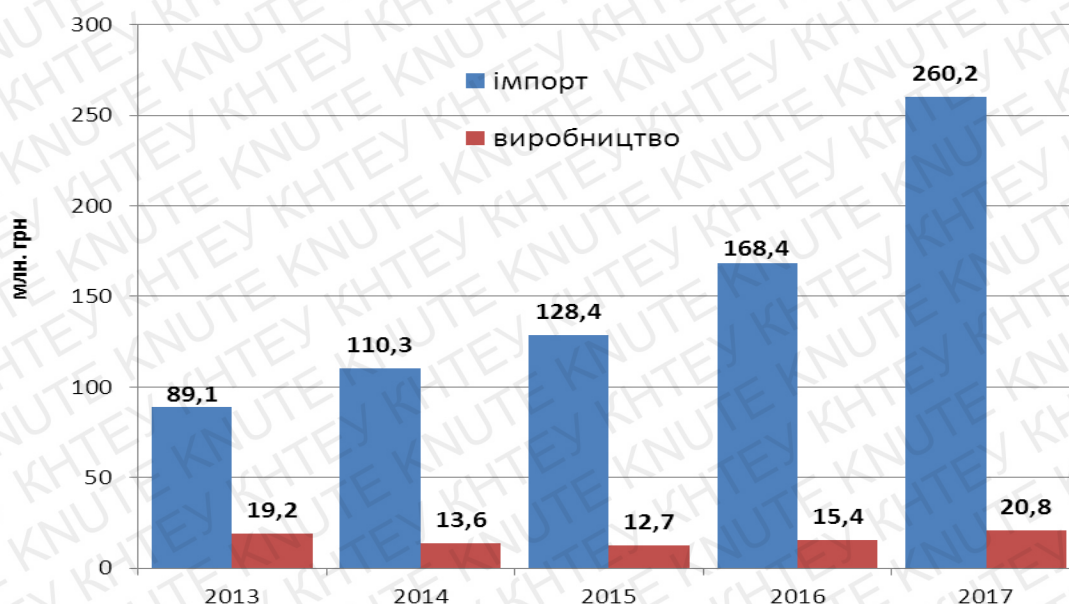

Рис. 1.2. Динаміка і структура пропозиції приладдя для письма за походженням на ринку України в 2013-2017 рр. [5, 21]

«Альянс Орбіта СВК» – це група компаній, які об'єднались в єдину структуру для виробництва та реалізації продукції для офісу та школи. Асортимент якісної продукції постійно поповнюється новинками враховуючи тенденції ринку і використовуючи новітні технології у виробництві [9].

До складу «Альянс Орбіта» входять 5 різних українських компаній, що дозволяє проводити локальну дистриб'юцію на всій території України: «Орфей» (м. Стрий Львівської обл.), «Канцоптима» (м. Вінниця), «Економ-Канц» (м. Запоріжжя), «Піонер» і «Віолекс» (м. Київ).

Асортимент письмового приладдя, яке пропонує ГК «Альянс Орбіта», включає продукцію двох власних торгових марок [12]:

- 1) ТМ «Tiki» – ручки кулькові, гелеві, чорнильні, що позиціонуються як шкільна продукція;
- 2) ТМ «Navigator» – ручки кулькові автоматичні, гелеві, олівці чорно графітні, маркери перманентні.

На території України компанія є ексклюзивним дистриб'ютором ручок «Lexi».

ПАТ «Оргтехніка» відоме на ринку СНД як виробник канцелярського приладдя. За понад 20 років отриманий досвід роботи в інструментальному, металообробному виробництві, а також у сфері лиття виробів із пластмас.

Сьогодні основною спеціалізацією заводу залишається виробництво канцелярських товарів у різноманітному асортименті, переважну частину яких складають кулькові ручки – звичайні та автоматичні, а також ручки з масляним пишучим вузлом [13].

ПрАТ "Самоцвіти" найстаріше в Україні підприємство з виробництва олівців. Засноване в м. Слов'янськ у 1915 році виробництво олівців стало початком заснування олівцевих підприємств колишнього СРСР.

Сьогодні фабрика виробляє:

- 1) олівці: кольорові, косметичні, графітні, спеціальні, що пишуть по дереву, склу, металу, тканині, а також сувенірні;
- 2) стрижні для олівців - кольорові і графітні [14].

Олівці виробляються як наборами, так і для продажу поштучно. Крім олівців у дерев'яній оболонці фабрика виробляє олівці в паперовій оболонці, набори кольорових стрижнів для малювання по картону та паперу. Крім основної продукції фабрика виробляє сухі фарби шкільні, оформлювальні, фарби гуашеві, дитячий пластилін, крем для взуття, свічки господарські, шпаклівку, замазку, крейду шкільну. З відходів олівцевого виробництва виготовляються дерево-стружкові плити, які використовуються в будівництві, а також пазові клини для ремонту електродвигунів, палички фігурної карамелі для кондитерських фабрик.

Торговий Дім «Юсон» - український виробник канцелярських кулькових ручок зумів сформувати для ринку рекламних канцтоварів крашу пропозицію. Підприємство запустило власну нову лінійку моделей, особливість якої полягає в тому, що кожну з 5 ручок можна скомпонувати відповідно до фірмової колірної гами.

Асортимент продукції власного виробництва включає:

- кулькові ручки з поворотним і кнопковим механізмами;
- ручки із кріпленням для використання в місцях продажу;

- ручки різної товщини, розраховані на різну споживчу аудиторію;
- ручки пластикові з логотипом або слоганом на яскравому кліпі, корпусі або ковпачку.

ТД «Юсон» також виготовляє кулькові ручки спеціально для компаній-продавців канцелярської продукції, а також рекламних агентств [15].

Компанія «Імпорт-Офіс» - найбільший в Україні імпортер і оптовий посередник у сфері торгівлі канцелярськими товарами і товарами для офісу. Є офіційним дистрибутором приладдя для письма таких відомих світових брендів, як «Donau», «Uni», «Granit», «Fellowes», «Regal», «Panta Plast», «Pilot» та ін.

Компанія має і три власні торгові марки, досить популярні в Україні:

- 1) «Buromax» - широкий спектр канцелярських товарів, у т.ч. приладдя для письма – ручки, маркери, олівці. Заснована і зареєстрована в 2003 році;
- 2) «Navarro» - кулькові і гелеві ручки, а також папки, файли, офісні інструменти і приладдя, засоби для чищення;
- 3) «ZiBi» - приладдя для письма (ручки і олівці) та інші канцелярські товари для дітей [16].

Оптово-роздрібна компанія «Діловод» пропонує на українському ринку канцелярські вироби відомих світових брендів, а також власної торгової марки «Діловод». З приладдя для письма в асортименті компанії широко представлені ручки (кулькові, настільні, на шнурках, гелеві, подарункові, перові, ролери, лайнери, рапідोगрафи), олівці (механічні, грифельні), стрижні (для ручок, олівців), маркери [17].

У структурі імпорту приладдя для письма та інших канцелярських виробів найбільшу частку займає продукція з країн Південно-Східної Азії і Туреччини. Ці товари суттєво впливають на український ринок. Якість продукції походження з країн Азії за останні роки значною мірою підвищилася, дизайн не поступається європейському, тому в деяких товарних групах (ручки кулькові та гелеві) частка останньої доходить до 30-60% [18].

Найбільшим попитом серед покупців користувалося приладдя для письма наступних торгових марок: «Buromax», «Navarro», «ZiBi», «Діловод» (Україна),

«EconoMix», «Schneider», «Optima», «Cabinet» (Німеччина), «Soho», «Aihao» (Китай), «Donau» (Швейцарія), «Milan» (Іспанія), «Regal» (Тайвань), «Olli» (Швеція), «Fatin», «Pensan» (Туреччина), «Link» (Індія), «BIC» (Франція), «Micro» (Південна Корея), «Parker», «Waterman», «Pilot» (США). За даними «ProConsulting», найбільшу частку в структурі ринку займала продукція таких торгових марок, як «Buromax», «EconoMix», «Pensan» і «Aihao» (рис. 1.2) [6, 7].

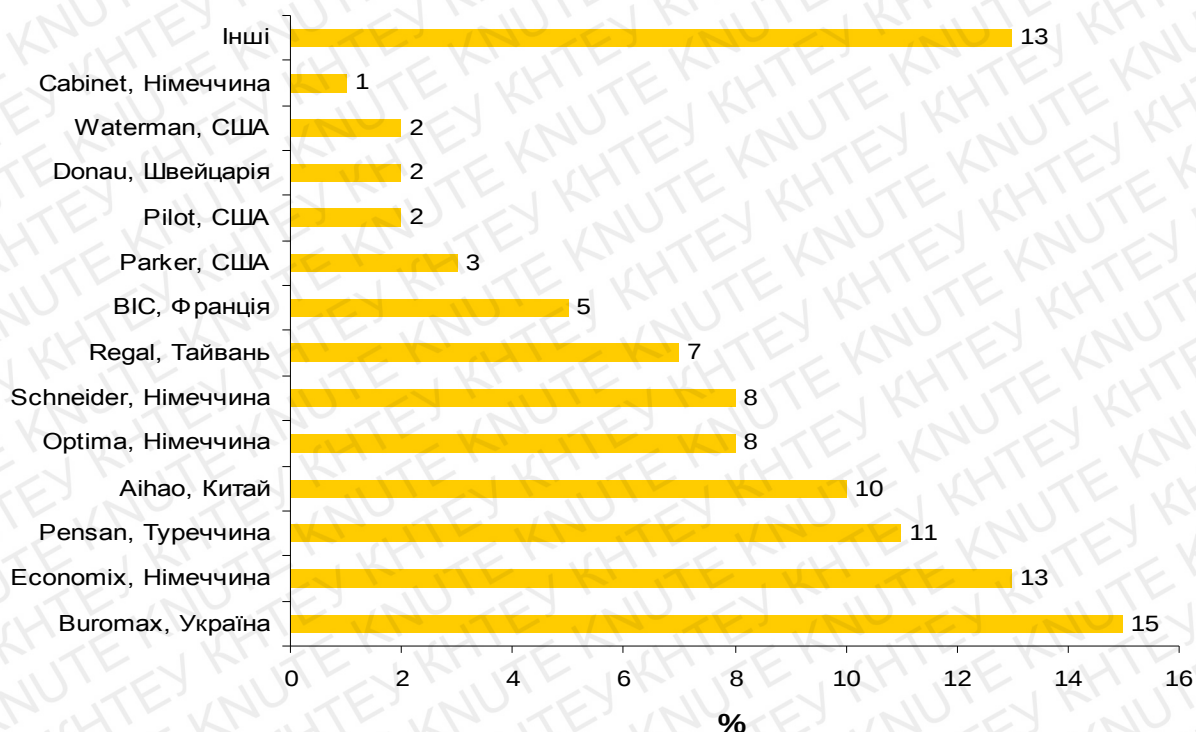

Рис. 1.3. Структура споживання приладдя для письма за торговими марками в різних країнах станом на початок 2018 р. [8; 19]

На сьогодні створена широка мережа дистриб'юторських компаній в Україні, серед яких такі відомі фірми як «Планета-Сервіс-К» (м. Дніпро), «Імпорт-Офіс» (м. Київ), «Папірус» (м. Київ), «Денді» (м. Львів) та ін.

Значну частку ринку приладдя для письма (до 10-11%, за даними експертів) займають кулькові ручки. При цьому продукція вітчизняного виробництва складає лише близько 15% від товарообороту. Це товари групи компаній «Альянс Орбіта СВК» (ТОВ «Орфей», м. Стрий Львівської обл.; ТОВ «Канцоптима», м. Вінниця); ПАТ «Оргтехніка», м. Харків; ТОВ «Юсон», м. Дніпро.

Найбільшим попитом серед покупців користуються вироби торгових марок «EconoMix», «Schneider», «Optima», «Cabinet» (Німеччина), «Soho», «Aihao» (Китай), «Donau» (Швейцарія), «Milan» (Іспанія), «Regal» (Тайвань), «Olli» (Швеція), «Fatin», «Pensan» (Туреччина), «Link» (Індія), «BIC» (Франція), «Micro» (Південна Корея), «Parker», «Waterman», «Pilot» (США) [6].

Згідно з прогнозами аналітиків, вже до кінця 2018 року ринок канцелярських товарів в Україні вийде на якісно новий рівень, завдяки завершенню переходу вітчизняних виробників на випуск нової якісної продукції. Як відомо, ще декілька років тому ринок канцтоварів в Україні за великим рахунком стояв на місці, а його учасники терпіли чималі збитки, адже ціни на багато продукцію були штучно занижені. Незадоволені були і споживачі, яких виправдано не влаштовувала якість товарів, що випускаються. Виробники економили на виробництві та на робочій силі. В даний час учасники ринку активізуються і починають співпрацювати з іноземними партнерами, які не тільки стежать за якістю продукції, але і надають українським підприємствам право користуватися європейськими технологіями виготовлення.

Зараз особливий контроль з боку уповноважених органів проходять товари загального користування: папір формату, що використовується у всіх офісах і конторах державного і недержавного рівня, а також інша продукція, що повсякденно купується українцями.

Варто відзначити, що завдяки підвищенню якості товарів, багато українських підприємств змогли вийти на міжнародний ринок. У зв'язку з цим зросла і здорова конкуренція серед підприємців, які все частіше пропонують якісні вироби за помірними цінами.

В перспективі очікується збільшення обсягів ринку канцелярських товарів в межах 10–15% у 2019 р. При цьому, буде зростати вітчизняне виробництва, що пов'язано з дешевою робочою силою, подальшим підвищенням якості продукції, а отже зростанням її конкурентоспроможності.

1.2. Вимоги до якості, маркування та пакування канцелярського приладдя

Канцелярське приладдя включає досить широкий асортимент різних товарів. Кожен різновид канцелярських товарів має свої характерні вимоги до якості, маркування та пакування. Загальними вимогами до якості канцелярських товарів та письмового приладдя є вимоги до їх функціональних властивостей, міцності, надійності, зовнішнього вигляду, зручності користування ними. Ці товари повинні відповідати вимогам стандартів та технічних умов. Матеріали, які використовуються для виготовлення канцелярських товарів, повинні бути не токсичними або малотоксичними і дозволені для їх виготовлення. Конструкція та форми цих товарів повинні забезпечувати цільове призначення, зручність і комфорт користування ними.

За зовнішнім виглядом канцелярські товари не повинні мати вм'ятин, тріщин, гострих країв, задирок; захисно-декоративне покриття повинно бути без плям, відшарувань, сторонніх включень та інших дефектів. Всі деталі повинні бути міцно вмонтовані і забезпечувати міцність з'єднання та легку роботу рухомих з'єднань, щоб не допустити переміщення та коливання механізмів і деталей.

Оскільки безпосереднім об'єктом дослідження випускної кваліфікаційної є кулькові ручки, тому зупинимося більш детально на аналізі вимоги до їх якості, маркування та пакування.

Особливістю будови будь-якої кулькової ручки є те, що для письма використовується стрижень (трубочка, заповнена пастоподібним чорнилом) з кульковим пишучим вузлом на його кінці. Канал, по якому проходить чорнило, на кінці перекритий маленькою металевою кулькою, яка під час писання котиться по поверхні паперу, з тильного боку змочується чорнилом. Невеликий зазор між кулькою і стінками дає змогу їй обертатися і при коченні залишати на папері слід. Це найдешевші, найпростіші й тому найпоширеніші ручки. Чорнильна паста, що використовується в кулькових ручках, відрізняється від чорнила для письма

пир'яними ручками. Вона створена на масляній основі й більш густіша, що перешкоджає її витіканню зі стрижня.

Пишучим вузлом є латунний конус, у отворі якого закріплена металева кулька, яка виступає назовні на 1/3 свого діаметра. Під час писання кулька обертається в гнізді та переносить на папір спеціальну кольорову пасту.

За особливостями конструкції кулькові ручки поділяються на прості та автоматичні, які мають кнопковий механізм подачі стержня.

На сьогоднішній день відсутні національні стандарти України (ДСТУ), які б регламентували показники якості кулькових ручок. Разом з тим, чинними в Україні є ряд міждержавних стандартів, які визначають вимоги до якості та методи випробувань товарів цієї групи (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

**Нормативно-технічні документи, які регламентують вимоги до якості
кулькових ручок**

Позначення нормативного документа	Назва нормативного документа
ГОСТ 29282-92	Узлы пишущие к ручкам автоматическим шариковым. Технические условия
ГОСТ 24226-80	Пасты чернильные. Технические условия
ГОСТ 28916-91	Ручки автоматические перьевые. Общие технические требования и методы испытаний
ГОСТ 28937-91	Ручки автоматические шариковые. Общие технические требования и методы испытаний
ГОСТ 29211-91	Ручки автоматические с капиллярным пишущим стержнем. Общие технические требования и методы испытаний
ГОСТ ISO 9175-1-93	Наконечники трубчатые для технических ручек, использующих тушь для работы на кальке. Определения, размеры, обозначение, маркировка
ГОСТ ISO 9175-2-93	Наконечники трубчатые для технических ручек, использующих тушь для работы на кальке. Эксплуатационные характеристики и метод их определения

Аналіз змісту нормативних документів, наведених в табл. 1.3 показує, загальними вимогами до якості ручок є наступні. У автоматичних кулькових

ручок наконечник пишучого вузла в робочому стані повинен виступати з корпуса на відстані не менше 1,5 мм і ховатися у корпус від натискання кнопки. Кінець металевого тримача повинен без зазору прилягати до кришки, кінець пластмасового тримача – прилягати до кришки із зазором не більше 1 мм. Пишучий вузол у ручок з висувним механізмом повинен безперебійно і послідовно висуватися для робочого стану і ховатися до корпуса без заїдань.

Пишучі вузли автоматичних кулькових ручок повинні утворювати чітку рівномірну лінію, без плям і розривів, товщина лінії повинна бути 0,2–0,5 мм, а витрати пасти на утворення перших 100 м лінії не перевищувати 0,02 г. Якщо протягом двох діб ручкою не писали, то після розписування протягом 5–10 с пишучий вузол повинен писати легко. Металеве перо повинно ковзати на папері, не дряпати його на письмі і утворювати безперервну лінію. Воно повинно бути міцним та блискучим.

Більш детальний аналіз показує, що ГОСТ 29282-92 [23] встановлює вимоги до пишучих вузлів до автоматичних кулькових ручок і поділяє їх на наступні типи:

- УП-1, УП-3, УП-4 – вузол пишучий малого об'єму без упору;
- УП-2 - вузол пишучий малого об'єму з упором;
- УПБ - вузол пишучий великого об'єму, який може виготовлятися з трубкою з металу (УПБ-1) і пластмаси (УПБ-2).

Для кожного з цих типів вузлів нормуються такі основні розміри, як посадкова довжина наконечника, довжина вузла, діаметр наконечника, зовнішній діаметр трубки і максимальний діаметр вузла.

Лінія, утворена вузлом при письмі, має бути неперервною, а її довжина має бути не менше, ніж зазначено в табл. 1.4.

Також висуваються вимоги до герметичності вузла в місцях з'єднання деталей та його міцності.

ГОСТ 28937-91 встановлює вимоги до якості кулькових ручок, а також регламентує методи їх випробувань [24]. Згідно ГОСТ 28937-91, за конструктивним виконанням ручки поділяються на:

- РШС - зі змінним пишучим вузлом;
- РШБ - без змінного пишучого вузла.

Таблиця 1.4

**Вимоги до мінімальної довжини лінії від пишучого вузла
згідно з ГОСТ 29282**

Тип вузла	Довжина вузла, мм	Довжина лінії, утвореної при письмі, м, не менше, кулькою діаметром 1 мм
УП-1	67	440
УП-2, УП-3	82	550
	107	770
	135	1320
УП-4	135	2600
УПБ	107	5800

За способом закріплення пишучого вузла в корпусі ручки типу РШС поділяються на РШСН – з нерухомим пишучим вузлом і РШСВ – з висувним пишучим вузлом.

За механізмом висування ручки типу РШСВ поділяють на 2 типи: І - з поворотним механізмом висування; ІІ - з пружинним механізмом висування.

Основні вимоги до якості кулькових ручок:

- 1) пишучий вузол в робочому положенні не повинен переміщуватися під час письма за докладання осьового зусилля 9,8 Н;
- 2) наконечник пишучого вузла в робочому положенні повинен виступати з корпуса ручки не менше ніж на 1,5 мм;
- 3) у неробочому положенні пишучий вузол не повинен виступати з корпуса ручки з висувним пишучим вузлом;
- 4) зняття кришки з корпуса ручки з боку наконечника пишучого вузла повинне забезпечуватися зусиллям не більше 20 Н; кришка, вдягнута на ручку з

боку, протилежного наконечнику пишучого вузла, не повинна спадати під дією власної ваги;

5) за вільного падіння ручки з висоти 1 м на дерев'яну поверхню товщиною не меншу 3 см не повинно бути пошкоджень деталей ручки, які б перешкоджали її використанню за призначенням;

6) міцність на вигин у місцях з'єднань ручки повинна бути не менш 50 Н при статичних навантаженнях;

7) механізм висування має забезпечувати безперебійне висування пишучого вузла в робоче положення і повернення його в неробоче положення;

8) гамма-процентний ресурс тримача, що визначається кількістю вигинів, має бути не менше 2000;

9) ручки, що мають більше одного пишучого вузла, повинні мати вказівники кольору пасти [24].

ГОСТ 29211-91 визначає вимоги до якості ручок з капілярним пишучим стрижнем, чорнило в яких може бути на органічній чи водній основі.

Особливими вимогами до якості таких ручок є наступне:

1) довжина лінії письма повинна бути не менше 400 м для ручок з пишучим стрижнем діаметром до 3 мм і не менше 200 м для ручок зі стрижнем діаметром понад 3 мм.

2) лінія письма повинна бути безперервною, без розпливів і переривань;

3) лінія, нанесена ручкою, не повинна залишати відбитка;

4) пишучий стрижень не повинен переміщуватися усередину корпусу при прикладанні до нього осьового зусилля не менше 5,9 Н.

ГОСТ 28916-91 регламентує вимоги до якості автоматичних перових ручок. Відповідно до даного стандарту, за типом набірною вузла ці ручки поділяються на ручки з вакуумно-піпетковим вузлом (AP1), поршневим вузлом (AP2) і змінним балоном для чорнила (AP3).

Лінія письма перовими ручками може бути:

- дуже вузька (FF) – до 0,4 мм;

- вузька (F) – 0,4-0,6 мм;

- середня (М) – 0,6-0,8 мм;
- широка (В) – 0,8-1,0 мм.

Особливими вимогами до якості є наступне:

- 1) кількість чорнила, що набирається в набірний вузол за один цикл, не повинна бути менше 0,6 г;
- 2) ручка, заправлена чорнилом, повинна писати з першого торкання після зберігання протягом 16 год. з надітою з боку пера кришкою;
- 3) ручка, заправлена чорнилом без надітою з боку пера кришкою, після зберігання до 30 хв. повинна писати після розписування не більше 5 с;
- 4) не допускається просочування чорнила в місцях з'єднань вузлів і деталей ручки, у тому числі за підвищення тиску на 150 ± 15 мм рт. ст.;
- 5) не допускається витікання чорнила з ручки при нагріванні від контакту з рукою при письмі;
- 6) викид чорнила з ручки не повинен бути більше 0,03 г у випадку миттєвого гальмування при русі її уздовж осі пером уперед.

Вимоги до пакування і маркування передбачають, що ручки кулькові різних видів та пишучі вузли для них повинні бути упаковані від 1 до 10 шт. в пакети або пачки. Змінні вузли також можуть бути упаковані по 50 і 100 шт. в конверти або пачки.

Ручки або змінні вузли в конвертах, пакетах або пачках поміщають в картонну коробку, куди укладають вироби одного типорозміру, заправлені пастою одного кольору. Кількість ручок та вузлів, що укладаються в одну коробку, погоджується між виробником і замовником.

Коробки з ручками або вузлами маркуються із зазначенням їх типу, кількості у пачці, кількості пачок та загальній кількості у коробці, позначення нормативного документа, відповідно до вимог якого виготовлено товар, дату виготовлення, № партії (зміни), відомості про виробника, його адресу, контактні дані тощо.

Таким чином, існуючі на сьогодні міждержавні стандарти визначають класифікацію, регламентують розмірні характеристики, показники

функціональних властивостей і встановлюють вимоги до показників надійності письмового приладдя, зокрема кулькових ручок, та їх змінних елементів. Разом з тим, з огляду на значне розширення асортименту приладдя для письма, представленого на ринку, вимог цих нормативних документів є недостатньо для більш жорсткого контролю його якості. Проте існуючих вимог достатньо для проведення порівняльної оцінки якості. Це необхідно при проведенні товарознавчої експертизи для митних цілей з метою пошуку товарів-аналогів та встановлення роздрібної ціни продажу. Зазначені експертизи проводяться спеціалістами-експертами Департаменту податкових і митних експертиз ДФС України при розгляді справ про порушення митних правил.

1.3. Регламент проведення товарознавчої експертизи канцелярського приладдя

У зв'язку з розширенням торговельних зв'язків України із зарубіжними країнами важливим постає питання митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України. Зважаючи на велику кількість спроб порушень митних правил, відсутність чітко визначених критеріїв ідентифікації, які впливають на вартість канцелярського приладдя, виникають певні проблеми при ввезенні даного товару на митну територію України. Саме тому, перед експертами Департаменту податкових та митних експертиз ДФС України постає потреба у проведенні товарознавчої (вартісної) експертизи канцелярського приладдя, в тому числі кулькових ручок.

Експертиза – це дослідження спеціалістами-експертами будь-якого об'єкта чи явища, вирішення якого потребує спеціальних знань в різноманітних галузях науки, техніки, економіки, торгівлі, з наданням мотивованого висновку [34].

Експертиза для митних цілей – це спеціальна науково-практична діяльність, що проводиться експертами з метою здійснення митного контролю та митного оформлення товарів шляхом використання результатів дослідження (аналізу, експертизи) у митних цілях [27].

Товарознавча експертиза проводиться з метою визначення вартості канцелярського приладдя на підставі їх якісних показників, основних властивостей та факторів, завданнями якої є визначення:

- коду канцелярського приладдя згідно з УКТЗЕД;
- якісних показників цієї продукції, що впливають на її вартість;
- оптової ринкової вартості цієї продукції [54].

Алгоритм проведення товарознавчої експертизи канцелярського приладдя, в тому числі кулькових ручок, для митних цілей представлено на рис.1.4.

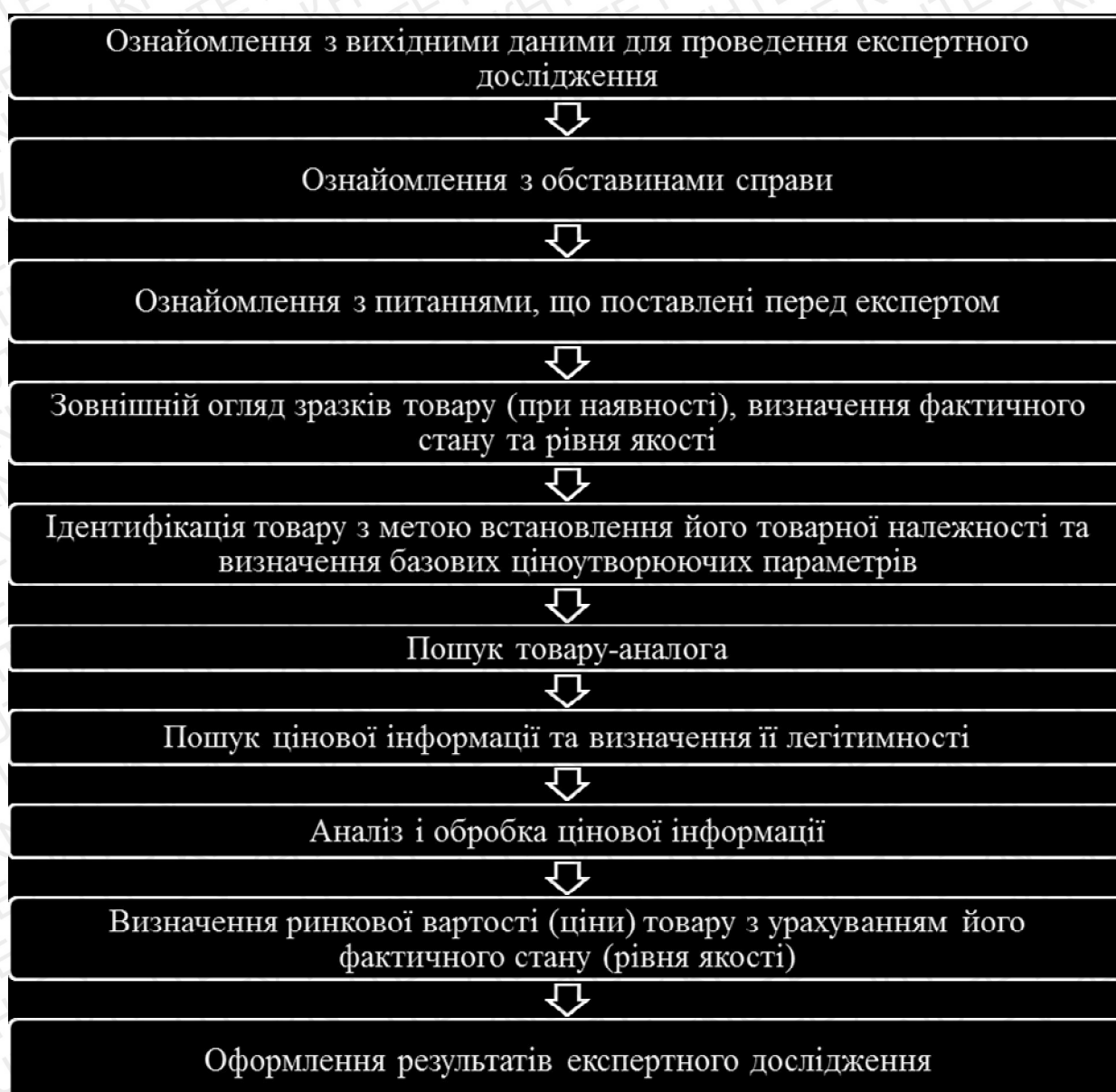

Рис.1.6. Алгоритм проведення товарознавчої експертизи канцелярського приладдя для митних цілей [54]

Важливість визначення фактичного стану та рівня якості канцелярського приладдя обумовлена суттєвим впливом показників на результати дослідження визначенням товарної приналежності та для можливості встановлення ринкової вартості даної продукції [54].

Проведення товарознавчої експертизи товарів, в тому числі кулькових ручок, для митних цілей здійснюється у порядку, визначеному наказом Міністерством фінансів України від 02.12.2016 №1058 «Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень Державної фіскальної служби України під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акту про взяття проб (зразків) товарів та висновку» [34].

Першим етапом проведення експертизи кулькових ручок є підготовка запитів митних органів до Департаменту податкових та митних експертиз Державної фіскальної служби України. На цьому етапі здійснюється прийняття рішення про необхідність проведення експертизи канцелярського приладдя, формування мети та завдань для проведення експертизи, а також оформлення запиту за встановленою формою [34].

На другому етапі здійснюється підготовка пакета документів на об'єкт дослідження. При направленні запитів митним органом ДФС України надається така супровідна документація:

- 1) оригінал акту про взяття зразків досліджуваного товару (у разі їх взяття);
- 2) копія акту про проведення огляду канцелярського приладдя (у разі проведення);
- 3) копії інших супровідних документів, які подаються при здійсненні митного контролю;
- 4) техніко-технологічна документація про склад, фізико-хімічні властивості товарів, інформація про основні технологічні стадії їх виробництва та призначення.

Запит про проведення експертизи або постанова про призначення експертизи у справі про порушення митних правил органу Державної фіскальної служби України разом із супровідною документацією, зразками кулькових ручок доставляються до Департаменту податкових та митних експертиз Державної фіскальної служби України посадовою особою або поштою.

На третьому етапі здійснюється взяття проб (зразків) посадовою особою митного органу та обов'язково оформлюється акт про взяття проб (зразків), який направляється до Департаменту податкових та митних експертиз Державної фіскальної служби України.

На четвертому етапі проведення експертизи кулькових ручок посадова особа митного органу направляє техніко-технологічну документацію до Департаменту податкових та митних експертиз.

Після того, як посадова особа органу ДФС України доставила запит про проведення експертизи або постанову про призначення експертизи з метою визначення вартості канцелярського приладдя до Департаменту податкових та митних експертиз, експерт приступає до початку проведення товарознавчої вартісної експертизи.

Товарознавча експертиза канцелярського приладдя – це експертиза, яка проводиться з метою визначення вартості даного товару на підставі його якісних показників, основних властивостей і факторів та відповідає на питання: визначення найменування товару згідно з УКТЗЕД; визначення якісних показників товару, що впливають на його вартість; яка оптова ринкова вартість канцелярського приладдя.

При проведенні товарознавчої експертизи канцелярського приладдя, зокрема кулькових ручок, з метою визначення їх ринкової вартості, дослідження складається з трьох основних етапів [54]:

- 1) на першому етапі вирішується група завдань, пов'язаних із встановленням товарної належності (ідентифікація) досліджуваного канцелярського приладдя;
- 2) на другому етапі вирішується група завдань, пов'язаних із визначенням рівня якості та фактичного стану канцелярського приладдя;

3) на третьому, заключному, етапі проводиться аналіз ринку канцелярського приладдя в конкретному регіоні, в конкретний період часу з метою визначення ринкової ціни канцелярського приладдя.

Встановлення товарної приналежності або ідентифікація канцелярського приладдя проводиться з метою визначення: приналежності досліджуваних кулькових ручок до загальноприйнятого класу продукції згідно з УКТЗЕД; приналежності кулькових ручок до однорідної партії продукції (або встановлення відсутності такої приналежності); характеристик і показників, які суттєво впливають на вартість кулькових ручок; відповідності/невідповідності асортиментних ознак і властивостей досліджуваних кулькових ручок даним зовнішньоекономічного контракту (договору), інших товаросупровідних документів та інформації, що зазначена на маркуванні.

Після встановлення товарної приналежності або ідентифікації канцелярського приладдя експерт визначає фактичний стан та рівень якості досліджуваного товару. При визначенні фактичного стану канцелярського приладдя експерт визначає цілісність та якість упаковки; наявність належного маркування і якість його нанесення; відповідність фактичних характеристик канцелярського приладдя даним маркування, супровідних, нормативних та технічних документів; наявність чи відсутність дефектів та пошкоджень тощо.

Рівень якості канцелярського приладдя – це відносна характеристика їх якості, яка ґрунтується на порівнянні значень показників якості канцелярського приладдя, що оцінюються, з базовими значеннями. Базові значення показників якості канцелярського приладдя містяться в нормативних документах [35]. Рівень якості канцелярського приладдя встановлюється з урахуванням характеру виявлених дефектів, їх кількості, можливості їх усунення та придатності канцелярського приладдя до використання за призначенням.

Після проведених вище зазначених процедур, експерт Департаменту податкових та митних експертиз визначає ринкову вартість канцелярського приладдя, яка встановлюється в певному регіоні та на конкретну дату. Датою визначення ринкової вартості канцелярського приладдя є дата, яка вказана в

запиті або поставі посадової особи органу Державної фіскальної служби України, або дата оформлення митної декларації.

Регіон визначення ринкової вартості канцелярського приладдя вказується в запиті або постанові про призначення експертизи. Якщо така вказівка відсутня, за регіон встановлення ринкової вартості приймається ринок придбання або походження канцелярського приладдя [36].

Основним підходом до визначення ринкової вартості канцелярського приладдя є порівняльний підхід. Порівняльний підхід ґрунтується на аналізі цін продажу/пропозиції канцелярського приладдя, ідентичних або аналогічних оцінюваним на первинному (ринок нового канцелярського приладдя) або вторинному (ринок канцелярського приладдя, що було у використанні) ринках канцелярського приладдя, з відповідним коригуванням, що враховує відмінності між твердопаливними котлами, що порівнюються та твердопаливними котлами, що оцінюються.

Для визначення вартості на основі порівняльного підходу використовуються усереднені цінові дані, що містяться у довідково-аналітичних і періодичних виданнях, у прайс-листах торговельних організацій, які здійснюють продаж аналогічних чи ідентичних оцінюваним кулькових ручок, на інтернет-сайтах, у довідниках про аукціонні ціни або ціни операцій з купівлі-продажу [36].

Найбільш вірогідним методом порівняльного підходу до визначення вартості є метод, що заснований на аналізі цін ідентичних канцелярського приладдя. За цим методом вартість визначається на базі середньої ціни продажу/пропозиції ідентичних кулькових ручок з відповідними експлуатаційними та функціональними властивостями.

На заключному третьому етапі результати експертизи з визначення ринкової вартості канцелярського приладдя оформлюються експертом Департаменту податкових та митних експертиз у вигляді висновку або у формі відмови від надання висновку з обґрунтуванням причин. У висновку експерт повинен навести результати порівняльного дослідження характеристик

канцелярського приладдя, зокрема кулькових ручок, вартість яких визначалась, та аналога – з метою обґрунтування правильності його вибору.

Висновок спеціаліста-експерта Департаменту податкових та митних експертиз ДФС України доставляється до митного органу посадовою особою цього органу, яка отримує його в Департаменті податкових та митних експертиз, з обов'язковою відміткою в реєстрі висновків, виданих за запитами про проведення експертизи або постановами про призначення експертизи у справі про порушення митних правил органів ДФС, поштою або іншими засобами інформаційних технологій [34].

Таким чином, підсумовуючи викладене, слід зауважити, що під час митного контролю та митного оформлення канцелярського приладдя, з метою можливості правильного визначення розміру стягнення за порушення митних правил, експертами Департаменту податкових та митних експертиз ДФС України визначається ринкова вартість канцелярського приладдя, зокрема кулькових ручок, яка здійснюється під час проведення товарознавчої експертизи. Встановлена вартість також може слугувати довідковим джерелом інформації при перевірці правильності визначення митної вартості кулькових ручок під час здійснення митних процедур посадовими особами митних органів.

1.5. Нормативно-правове регулювання митних процедур при імпорті канцелярського приладдя

Законодавство України в галузі митної справи чітко регламентує порядок здійснення митних процедур при переміщенні товарів, зокрема канцелярського приладдя, через митний кордон України. Основними нормативно-правовими актами, що врегульовують ці аспекти, є:

- Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI (зі змінами та доповненнями) [28];
- Податковий кодекс України від 02-12-2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями) [29];

- Закон України «Про Митний тариф України» від 19.09.2013 № 584-VII зі (змінами та доповненнями) [31];
- Закон України «Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України» від 04.11.1999 № 1212-XIV (зі змінами та доповненнями) [32];
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 21.05.2012 № 428 [33];
- Наказ Державної фіскальної служби України «Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності» від 09.06.2015 № 401 [47];
- Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа» від 30.05.2012 № 631 (зі змінами та доповненнями) [26];
- Постанова Кабінету Міністрів України «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій» від 21.05.2012 № 450 [45];
- Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа» від 30.05.2012 № 651 [35];
- Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій» від 20.09.2012 № 1011 (зі змінами та доповненнями) [36] та іншими нормативно-правовими актами з питань державної митної справи.

Положення Митного кодексу України (розділ VI, глава 28) визначають порядок переміщення товарів через митний кордон України. У ст. 195 вказано, що переміщення товарів через митний кордон України (у т. ч. кулькових ручок)

здійснюється у пунктах пропуску через державний кордон України, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

Згідно зі ст. 194, у разі ввезення кулькових ручок на митну територію України декларант або уповноважена ним особа повинні попередньо повідомити митний орган, у зоні діяльності якого товари будуть пред'явлені для митного оформлення, про намір ввезення шляхом надання попередньої митної декларації. Таке попереднє повідомлення може здійснюватися у формі електронних документів.

Відповідно до ст. 4 Митного кодексу, митна процедура – це зумовлені метою переміщення товарів через митний кордон України сукупність митних формальностей та порядок їх виконання.

Згідно зі ст. 198 Митного кодексу, митному органу в пункті пропуску через державний кордон України згідно із ст. 335 подаються документи, що містять відомості про кулькові ручки, достатні для їх ідентифікації та необхідні для прийняття рішення про пропуск їх через митний кордон України [27].

Розділом V Податкового кодексу України визначено порядок нарахування податку на додану вартість (ПДВ), зокрема при ввезенні кулькових ручок в Україну. З метою визначення порядку справляння податку на додану вартість, починаючи із 2011 року платникам ПДВ необхідно керуватися розділами I «Загальні положення», II «Адміністрування податків, зборів (обов'язкових платежів)», V «Податок на додану вартість»; XIX «Прикінцеві положення»; XX «Перехідні положення»). Податковим кодексом встановлено загальну ставку ПДВ, яка для переважної більшості товарів, в тому числі кулькових ручок, становить 20% [28].

Закон України «Про митний тариф України» визначає ставки мита (повну та пільгову), яке стягується за імпорту товарів, у т. ч. кулькових ручок, в Україну. Так, повна і пільгова ставки мита на ввезення всього письмового приладдя, в тому числі кулькових ручок товарної позиції 9608 складають 10% від митної вартості [30].

Закон України «Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України» встановлює, що єдиний збір справляється за здійснення у пунктах пропуску через державний кордон України санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного контролю товарів (у тому числі у формі попереднього документального контролю) та радіологічного контролю товарів і транспортних засобів, за проїзд транспортних засобів автомобільними дорогами України та за проїзд автомобільних транспортних засобів з перевищенням встановлених розмірів загальної маси, осьових навантажень та (або) габаритних параметрів.

Оскільки кулькові ручки не відносяться до переліку товарів, які підлягають санітарно-епідеміологічному, ветеринарно-санітарному, фітосанітарному та екологічному контролю при ввезенні, то плата може стягуватися лише при їх перевезенні автомобільними транспортними засобами з перевищенням встановлених габаритів, загальної маси, осьових навантажень, а також при проведенні радіологічного контролю. Ставка єдиного збору за проведення такого контролю складає 5 євро для вантажних автомобілів загальною масою до 20 т включно разом з вантажем, 10 євро для вантажних автомобілів великовагових і великогабаритних і 2 євро для залізничних контейнерів. За проїзд автомобільними дорогами ставка єдиного збору складає від 0,02 до 0,78 євро за кожен кілометр проїзду.

Важливим нормативним документом про порядок визначення процедури справляння єдиного збору у разі переміщення кулькових ручок через державний кордон є постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон».

За декларування, митного оформлення та контролю кулькових ручок, що переміщуються через митний кордон, важливе значення має правильність встановлення їхнього коду згідно з УКТЗЕД. Для цього використовуються постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності» і наказ ДФС України «Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності».

Особливості митного оформлення кулькових ручок, що переміщуються через митний кордон, визначаються наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей за здійснення митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа» і наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа».

Заходи державного контролю при переміщенні товарів через митний кордон визначаються постановою Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2011 р. № 1031 «Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України» (зі змінами). Згідно з нею, приладдя для письма товарної позиції 9608 «Ручки кулькові; ручки і маркери з наконечником з повсті та іншого пористого матеріалу; авторучки чорнильні, стилосграфи та інші авторучки; пера копіювальні; олівці механічні; тримачі для пера, тримачі для ручок, тримачі для олівців та подібні тримачі; частини цих виробів (включаючи ковпачки та затискачі), крім виробів товарної позиції 9609», товарної підпозиції 9608 10 «Ручки кулькові», не відносяться до переліку товарів, що підлягають державному контролю (у тому числі у формі попереднього документального контролю).

Таким чином, законодавча база, яка регулює порядок митного оформлення кулькових ручок при їх переміщенні через митний кордон України, є досить широкою. Для проведення митних процедур при оформленні та контролі кулькових ручок працівники митних органів повинні вільно, чітко та безпомилково орієнтуватися в цих документах для якісного виконання своїх посадових обов'язків.

РОЗДІЛ 2

ТОВАРОЗНАВЧА ЕКСПЕРТИЗА КАНЦЕЛЯРСЬКОГО ПРИЛАДДЯ

2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження

Товарознавча експертиза канцелярського приладдя для митних цілей проводилася в Управлінні товарознавчої, інженерно-технічної та криміналістичної експертизи Департаменту податкових та митних експертиз ДФС України. Регламент проведення експертизи детально розглянуто в п. 1.3 роботи.

Безпосереднім об'єктом досліджень було визначено приладдя для письма, а саме кулькові ручки 4-х торгових марок з невисувними змінними стрижнями синього кольору в корпусі з прозорого поліметилметакрилату. Це ручки торгової марки «Ritter», що імпортуються до України згідно з МД 100260004/2015/192026. Також для порівняння показників функціональних та ергономічних властивостей, надійності, а також порівняння ціни було досліджено аналогічні ручки таких торгових марок, як ТМ «Aihao», ТМ «Economix», ТМ «Pensan». Метою експертизи було визначити ринкову вартість кулькових ручок, для використання даних під час їх митного контролю та митного оформлення. Встановлена вартість також може слугувати довідковим джерелом інформації при перевірці правильності визначення митної вартості кулькових ручок під час здійснення митних процедур посадовими особами митних органів.

Загальна схема досліджень наведена на рис. 2.1.

На першому етапі вивчено теоретико-методологічні засади товарознавчої експертизи та здійснення митних процедур при імпорті канцелярського приладдя. Для цього досліджено стан ринку канцелярського приладдя в Україні та перспективи його розвитку, проаналізовано вимоги до якості, маркування та пакування канцелярського приладдя, вивчено регламент проведення товарознавчої експертизи канцелярського приладдя, проаналізовано нормативно-правове регулювання митних процедур при імпорті канцелярського приладдя, зокрема кулькових ручок.

Рис. 2.1. Загальна схема проведення досліджень канцелярського приладдя при імпорті в Україну

Другий етап досліджень присвячено проведенню товарознавчої експертизи канцелярського приладдя, зокрема кулькових ручок. Об'єктами дослідження були автоматичні кулькові ручки з невисувними змінними стрижнями синього кольору в корпусі з прозорого поліметилметакрилату 4 торгових марок:

- зразок №1 – ручки кулькові з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 08032.00.03 – 2000 шт. Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen GmbH, країна виробництва Німеччина, що імпортується до України згідно з МД 100260004/2015/192026 (додаток А);

- зразок №2 – кулькові з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі ТМ «Аіһао», країна виробництва Китай, що реалізуються на ринку України;

- зразок №3 – ручки кулькові з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі ТМ «Еconomix», країна виробництва Німеччина, що реалізуються на ринку України;

- зразок №4 – ручки кулькові з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі ТМ «Pensan», країна виробництва Туреччина, що реалізуються на ринку України.

Метою товарознавчої експертизи було визначення показників якості кулькових ручок та встановлення їх ринкової вартості. Отримані дані будуть використані при здійсненні митного оформлення зазначених товарів.

На сьогоднішній день відсутні національні українські нормативні документи, які б регламентували показники якості кулькових ручок. Разом з тим, чинними в Україні є міждержавні стандарти, які визначають вимоги до якості та методи випробувань товарів цієї групи:

- ГОСТ 29282-92 «Узлы пишущие к ручкам автоматическим шариковым. Технические условия» [23];

- ГОСТ 28937-91 «Ручки автоматические шариковые. Общие технические требования и методы испытаний» [24];

- ГОСТ 24226-80 «Пасты чернильные. Технические условия» [37].

З показників якості ручок відповідно до ГОСТ 28937-91 ми оцінювали:

- 1) можливість зміщення пишучого вузла при докладанні осьового зусилля 9,8 Н;
- 2) довжину виступу наконечника пишучого вузла з корпусу ручки;
- 3) зусилля, необхідне для зняття кришки з корпусу ручки з боку наконечника пишучого вузла;
- 4) наявність пошкоджень деталей ручки, які б перешкоджали її використанню за призначенням, при вільному падінні ручки з висоти 1 м на дерев'яну поверхню товщиною 3 см;
- 5) міцність на вигин у місцях з'єднань ручки за статичних навантажень.

Випробування ручок кулькових з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі проводили статистичним методом за ГОСТ 18242. Ручки на контроль пред'являли партіями. Ручки для контролю відбирали з партії методом найбільшої об'єктивності за ГОСТ 18321. Проби товарів бралися в мінімальній кількості у двох примірниках (досліджуваний та контрольний), кожна з яких була достатньою для проведення дослідження.

Кожен (досліджуваний та контрольний) зі зразків ручок маркувався етикеткою, форма якої наведена в додатку 2 до наказу Міністерства фінансів України від 02.12.2016 р. № 1058 [34]. На кожен примірник відібраної проби товару накладалося окреме митне забезпечення.

Показники якості визначили за методами, визначеними в ГОСТ 28937-91.

Зміщення пишучого вузла в робочому положенні при докладанні осьового зусилля вимірювали приладом, що забезпечував визначення зусилля з точністю $\pm 0,098$ Н. Довжину виступу наконечника пишучого вузла з корпусу ручки вимірювали універсальним вимірювальним інструментом, відсутність виступу пишучого вузла в неробочому положенні з корпусу ручки з висувним пишучим вузлом визначали візуально.

Зусилля, необхідне для зняття кришки з корпусу ручки з боку наконечника пишучого вузла перевіряли шляхом підвішуванням до неї ваги масою 2,0 (± 0.01) кг.

Відсутність спадання кришки, надягнутої з боку, протилежної пишучому вузлу, під дією власної ваги перевіряли шляхом повертання ручки кришкою вниз.

Наявність пошкоджень деталей ручки, які б перешкоджали її використанню за призначенням перевіряли шляхом вільного падіння ручки з висоти 1 м на дерев'яну поверхню товщиною 3 см.

Міцність на вигин ручок перевіряли на стенді, який забезпечував прикладення до них на вигин статичного навантаження $50 (\pm 0.5)$ Н у місцях з'єднань. Тривалість навантаження при випробування складала від 10 до 15 с.

За результатами експертизи ручок кулькових з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі складався висновок за формою, наведеною у додатку 3 до наказу Міністерства фінансів України від 02.12.2016 р. № 1058 [34].

2.2. Товарознавча характеристика асортименту канцелярського приладдя

Канцелярські, офісні та шкільно-письмові, товари складають широку групу непродовольчих товарів, які здебільшого мають невеликі розміри, але які постійно необхідні людині вдома, у школі та офісі для писання, креслення, малювання, навчання, для виконання математичних розрахунків, для діловодства, для художніх та інших видів робіт.

Група шкільно-письмових товарів об'єднує широкий асортимент виробів, які за призначенням поділяють на приладдя для письма, креслення, малювання та шкільні товари. Кожна з цих підгруп включає широкий видовий асортимент товарів (рис. 2.2).

Приладдя для письма – це одна з найбільш поширених груп шкільно-письмових товарів. До цієї підгрупи відносять олівці, ручки, пера, пишучі вузли та балончики для чорнил, комплекти та приладдя для писання, чорнило, туш.

Залежно від особливостей конструкції олівці поділяють на 3 групи: у дерев'яній оболонці, механічні та маркувальні. Олівці в дерев'яній оболонці конструктивно складаються із оболонки та стержня. Класифікують олівці залежно

від матеріалів, з яких виготовлено стержні, ступеня твердості та кольору стержня, форми і діаметра олівця. Для виготовлення оболонки найчастіше використовують деревину кедра та липи.

Рис. 2.2. Класифікація та асортимент шкільно-письмових товарів

Олівці можуть бути чорнографітними, спеціальними та кольоро-ровими – це залежить від матеріалів, з яких виготовлено стержні. Чорнографітний стержень отримують з графіту та глини, співвідношення цих компонентів визначає ступінь його твердості: зі зменшенням вмісту графіту твердість збільшується. Механічні властивості стержня підвищуються у процесі обпалювання, ергономічні (писальні) – завдяки введенню жирних речовин. Спеціальні стержні та стержні для кольорових олівців містять барвники та спеціальні домішки. Для збереження кольору ці стержні не обпалюють.

Залежно від ступеня твердості стержня олівці вітчизняного виробництва поділяють на 15 груп: 6М, 5М, 4М, 3М, 2М, М, ТМ, СТ, Т, 2Т, 3Т, 4Т, 5Т, 6Т, 7Т. Літера М означає м'якість стержня,

літера Т – його твердість. Цифра означає ступінь м'якості або твердості стержня, яким пишуть. Чим більша цифра, тим його властивості сильніші. Олівці закордонного виробництва можуть мати інші межі твердості. Так, наприклад,

графітні олівці фірма Rexel (Англія) виробляє твердістю від 9М до 9Т (англ. 9Н – 9В), фірма STAEDTLER пропонує олівці 19 ступенів твердості (9Н, 8Н, 7Н, 6Н, 5Н, 4Н, 3Н, 2Н, Н, F, HB, B, 2B, 3B, 4B, 5B, 6B, EB, EE).

Залежно від кольору стержня, найчастіше виготовляють таких же кольорів і покриття оболонок олівця.

За формою поперечного перерізу розрізняють олівці круглі, овальні і багатогранні (3-х, 4-х, 6-ти та 8-гранні). Наприклад: олівці копіювальні виготовляють круглими, а олівці, що призначені для креслення – шестигранними. Канцелярські олівці можуть мати будь-яку із вказаних форм.

Олівці у дерев'яній обolonці можуть мати діаметр стержня від 1,8 до 3,7 мм, довжину олівців – від 88 до 177 мм, діаметр олівців – від 4,9 до 8,2 мм.

Асортимент олівців дуже різноманітний. Олівці різних груп мають визначені торговельні найменування. Так, чорнографітні мають такі найменування – "Блокнотний", "Берізка", "Орбіта", "Архітектор", "Світанок"; кольорові – "Україна", "Спектр", "Топограф", спеціальні – "Склограф", "Металограф", "Копіроблік", "Батьківщина". Допускається надавати олівцям й інші найменування. Залежно від призначення і виду стержня олівці поділяють на такі групи: для малювання, креслення, шкільні, канцелярські, спеціальні.

На ринку України графітні олівці пропонують такі провідні фірми, як Rexel, Conte, KOH-I-NOOR, STAEDTLER. Олівці цих фірм мають кольорове лакове покриття, тиснення золотом або сріблом, корпус виготовлено з високоякісної деревини. Винахідником першого в світі графітного олівця був французький граф Конте, який в 1794 р. виготовив олівець в дерев'яній обolonці з стержнем з графіту та глини. Цей спосіб виробництва використовується в усьому світі й по сьогодні. Нині фірма Conte (Франція) створила нову версію олівця – Conte: Evolution-Conte олівець, який не містить деревини. Основа матеріалу, з якого виготовлено корпус олівця, – це синтетична гума. Використання цього матеріалу забезпечує високу довговічність, безпеку (не утворюється гострих країв при зломі, використано нетоксичні матеріали), високі технологічні властивості. На відміну від традиційної технології, коли необхідно 4–5 днів, щоб виготовити

класичний дерев'яний олівець, на виробництво олівця на основі синтетичної гуми потрібно менше 1 хвилини.

Олівці механічні – це ручні інструменти для креслення і письма, в яких закріплений і може замінятися грифель. Залежно від типу механізму ці олівці поділяють на цангові та гвинтові.

Гвинтові олівці мають грифель, який подається та втягується в трубку поворотом висувного механізму (кришки корпуса чи самого корпуса).

Маркувальні олівці (волокнисті олівці) на сьогодні користуються підвищеним попитом, асортимент їх постійно розширюється та оновлюється.

Фломастери складаються з кольорового пластмасового корпуса з кришкою, всередині якого розміщено тампон, який заповнено спеціальними чорнилами визначеного кольору. В основі олівця є стержень, який має високу стійкість до зношування під час тривалого використання. Стержень закривають кришкою. Колір корпуса відповідає кольору чорнил писального вузла.

Фломастери, залежно від ширини смуги, можуть бути від супертонкого до надто широкого (S, F, M, B, EB). Упаковують фломастери в набори по 6, 10, 12, 24, 30 кольорів.

Маркери складаються із пластмасового корпуса, в який вставлено гігроскопічний стержень визначеного кольору з пластмасовим утримувачем. Маркери відрізняються формою кінчика (круглий, конічний), шириною смуги (1–12 мм). Використовують маркери для маркування паперу, шкіри, деревини, тканин, металу, скла, плівки.

За призначенням маркери можуть бути звичайні (для повсякденного використання вдома та в офісі), спеціальні (для використання в різних професійних сферах) та демонстраційні. Спеціальні маркери використовують для написання на практично гладких поверхнях, жирних, шорсткуватих, рентгенівських плівках, компакт-дисках, для татуювання, для маркування автомобілів, комп'ютерів, проставляння невидимих надписів, в радіології, хірургії та дерматології. Демонстраційні маркери використовують чорнило на водяній основі, що забезпечує їх стирання без слідів на демонстраційних дошках.

Сучасний асортимент ручок представлено автоматичними ручками, які залежно від особливостей нанесення чорнила або пасти на папір бувають: перові, кулькові та набори автоматичних ручок.

Першу перову ручку, яка заправлялася чорнилом (спочатку збоку за допомогою спеціальної піпетки), було створено в 1884 р. страховим агентом Л.Є. Ватерманом, який з часом створив компанію "Ideal Pen". Ця компанія, яка перейменована на честь свого творця Waterman, сьогодні відома на ринку ексклюзивних ручок.

Перові автоматичні ручки складаються із корпусу, кришки з утримувачем, пишучого вузла і набірної механізми. Корпус ручки може бути резервуаром для чорнил або вміщати в себе балон, який наповнюється чорнилами. Кришка служить подовжувачем ручки при письмі, а також запобігає висиханню чорнил в неробочому стані.

Залежно від конструкції пишучого вузла розрізняють ручки з відкритим, напіввідкритим і закритим пером. Набірні механізми служать для набирання чорнил в резервуар. За способом набирання чорнил авторучки поділяють на три типи: АР-1 з вакуумно-піпетковим набірним вузлом; АР-2 з поршневым набірним вузлом і АР-3 із змінними балонами для чорнил.

За конструктивним виконанням вакуумно-піпеткові ручки є найбільш простими. В ручках цього типу резервуаром для чорнил є гумова гофрована труба або безпосередньо корпус ручки. Набирання чорнил проводять в декілька прийомів, натискаючи на пластмасовий шток або стискаючи гумову піпетку, яку наглухо прикріплюють до корпусу.

В ручках з поршневим набірним механізмом резервуаром для чорнил служить пластмасовий балон, закріплений на корпусі. Набирають чорнила за допомогою гайки. При обертанні гайки за часовою стрілкою поршень рухається донизу і витискує повітря, яке знаходиться в балоні, при зворотному русі, поршень піднімається вгору і балон заповнюється чорнилами. Ці ручки дуже зручні, оскільки набирання чорнил здійснюється за один прийом, а прозорий пластмасовий балончик дає можливість бачити кількість чорнил у ручці.

У виробництві автоматичних ручок широко застосовують пластичні маси, із них виготовляють корпус і кришку та метали – деталі ручок роблять головним чином із сталі. Як захисно-декоративне покриття використовують нікель, хром, срібло, золото. Асортимент авторучок відрізняється великим різноманіттям моделей, набірних механізмів, різними видами пишучих вузлів, призначенням, декоративним оформленням.

Найбільшого поширення набули кулькові ручки. Усього 50 років тому в 1953 р. французом Марселем Біком була створена найвідоміша кулькова ручка, яка донині не втратила своєї репутації – ручка "BIC" (одноразова прозора ручка з голубим ковпачком). Власне, кулькові ручки існували і до неї, але вони були незручні, постійно протікали або ламалися. Незважаючи на всі ці недоліки, коштували вони зовсім не дешево. Перед Біком стояло завдання створити не тільки високоякісну ручку, а й до того ж дешево. Над розробкою пишучого вузла Бік працював майже 4 роки. "Point BIC", так назвали винахід, здійснив справжню революцію на ринку письмового приладдя. Кулькова ручка стала зручною, пишучий вузол менше зношувався. Сьогодні, крім легендарної прозорої ручки "BIC-Cristal" під цією маркою виходить велика кількість ручок усіляких кольорів і конфігурацій. Кульки ручок "BIC" виготовлено з карбиду вольфраму, корпус з ударостійкого нетоксичного пластику. Ручки цієї фірми мають до 6000 метрів безперервного якісного писання.

Кулькові ручки складаються із пластмасового або металевого корпусу і змінного пишучого вузла. Пишучим вузлом є латунний конус, у отворі якого закріплена металева кулька, яка виступає назовні на $\frac{1}{3}$ свого діаметра. Під час писання кулька обертається в гнізді та переносить на папір спеціальну кольорову пасту.

За особливостями конструкції кулькові ручки поділяються на прості та автоматичні, які мають кнопковий механізм подачі стержня.

Виробляють кулькові ручки однокольоровими з нерухомим пишучим вузлом (РК–1), однокольорові з рухомим пишучим вузлом (РК–2) і багатокольорові з

рухомим пишучим вузлом (РК–3). Подавання пасти у ручок з рухомим пишучим вузлом здійснюється за допомогою натискування на кнопку.

Експлуатація кулькових ручок, на відміну від перових, значно спрощується завдяки тому, що вони не потребують набирання чорнил, а заміна балона з пастою не є чимось складним. Крім класичних кулькових ручок існують їх різновиди – капілярні (лінери), ролери, гелеві. Конструкторська думка стосовно пишучих ручок спрямована на досягнення непростого компромісу між в'язкістю чорнил (а значить, і швидкістю їх витікання) і рівномірністю їх подачі.

Звичайна кулькова ручка, яка наповнена пастою, не шкрябає на папері, пише м'яко, але повільно. Капілярна ручка, механізм подачі чорнил якої має властивість капіляра (тобто кожна крапля, що виходить, "тягне" за собою іншу краплю) рухається дуже швидко на папері, але вона більш жорстка. Відмітною особливістю капілярних ручок є можливість писати навіть на стелі (за рахунок тиску в стержні), тоді як кульковими ручками важко провести лінію навіть на вертикальній поверхні. Разом з тим капілярні ручки, на відміну від кулькових ручок, швидко висихають, якщо вчасно не закрити ковпачок.

Ролери за принципом дії схожі на кулькові ручки, тільки канали, через які подаються чорнила, є більш тонкими. В ролерах використовуються практично ті ж чорнила, що і в перових ручках. Завдяки цьому лінія виходить тонкою – в середньому ширина лінії 0,5–0,3 мм. За швидкістю написання ролери займають проміжне місце – між кульковими і капілярними.

Найкраще поєднання швидкості та м'якості у гелевих ручок, які наповнені рідкими чорнилами. Проте вони недовговічні й мають меншу довжину безперервної лінії. Так, якщо у кулькових і капілярних ручок вона становить в середньому 1500–3000 м, то у гелевих ручок цей показник, як правило, у два рази нижчий. Кулькові ручки рідко бувають одноразовими, найчастіше вони мають змінні пишучі вузли.

Широкий асортимент автоматичних перових та кулькових ручок пропонують такі фірми, як BIC, Pentel, Schwan Stabilo, Parker, ICO, Wilson, Universal, Zebra, Pilot, Reynolds, Inoxxrom, Staedtler. Продукція цих фірм відрізняється якістю,

надійністю та найновішими технологічними розробками. Ексклюзивна продукція представлена фірмами Pilot, Ohto (Японія), Senator (Німеччина) Parker (Англія), Waterman (Франція), Sheaffer (США). Для виробництва ручок цих фірм застосовані сучасні технології, індивідуальний дизайн, використовуються дорогоцінні метали (золото, срібло, паладій), неіржавіюча сталь, напівдорогоцінне каміння, унікальні лаки, акрилові смоли. Фірми пропонують перові, кулькові, капілярні ручки та автоматичні олівці.

Компанія Ritter Pen – це всесвітньо відоме підприємство, що займається сімейним бізнесом з виробництва пластмасових товарів протягом майже 80 років. З 1948 року Ritter Pen спеціалізується на виробництві авторучок і на сьогоднішній день міцно займає одну з лідируючих позицій на міжнародному ринку цієї універсальної продукції. Якісні та зручні ручки Ritter Pen, представлені на світовому ринку різноманітним асортиментом видів, моделей і колірних рішень, оптимально поєднують у собі традиційно високу німецьку якість, європейську практичність і доступну вартість.

2.3. Визначення критеріїв, засобів та методів товарознавчої експертизи канцелярського приладдя

Серед канцелярського приладдя як об'єкт дослідження нами були обрані кулькові ручки. Товарознавча експертиза кулькових ручок передбачає дослідження якості, кількості та відповідності умовам нормативної документації, умовам договору (контракту) партії (або окремого) товару з поданням мотивованого, об'єктивного (незалежного), кваліфікованого висновку.

Проведення експертизи кулькових ручок в митних цілях передбачає чітку організацію її проведення і такі загальні етапи:

Етап 1. Визначення цілей експертизи.

Етап 2. Взяття проб та зразків товарів посадовою особою митниці.

Етап 3. Встановлення критеріїв, методів та засобів проведення експертизи.

Етап 4. Проведення досліджень.

Етап 5. Узагальнення результатів дослідження, визначення ринкової вартості, формулювання висновку експерта [34].

Третій етап проведення експертизи кулькових ручок в митних цілях серед іншого передбачає визначення критеріїв дослідження. Критерій (від лат. *critērium*, яке зводиться до грец. *κρίτηριον* – здатність розрізнення; засіб судження, мірило, пов'язаного з грец. *κρίνω* – розділяти, розрізняти) – вимірювання, вимоги, випробування для визначення або оцінки предмета, явища; ознака, взята за основу класифікації.

Критерії для проведення експертизи кулькових ручок – це характеристики товарів, які дозволяють ототожнювати найменування представленого товару з найменуванням, зазначеним на маркуванні або в нормативних, товаросупровідних документах.

В стандартах, технічних умовах передбачаються такі групи показників:

- органолептичні;
- фізико-хімічні;

В якості критеріїв для проведення експертизи кулькових ручок мають бути обрані тільки показники, які відповідають наступним вимогам:

- типовість для конкретного виду товару або однорідної групи продукції, найменування;
- об'єктивність;
- відтворюваність;
- можливість перевірки.

Найбільше значення серед цих вимог має типовість, яка може характеризуватися комплексними або одиничними показниками, що доповнюють один одного і відрізняються різним ступенем ймовірності.

Критерії для проведення експертизи кулькових ручок повинні бути об'єктивними і не залежати від суб'єктивних даних випробувача - його професіоналізму, компетентності; а також умов проведення дослідження.

Можливість перевірки (перевірюваність) – означає, що за повторних перевірок в інших лабораторіях, незалежно від суб'єктів, засобів і умов

проведення експертизи кулькових ручок будуть отримані ті ж самі або близькі за значенням результати [27].

Найбільш придатні для ідентифікації органолептичні та фізико-хімічні показники. Органолептичні показники визначаються за допомогою органів чуття людини і слугують для характеристики основних споживчих властивостей. До загальних органолептичних показників відносять: зовнішній вигляд. Окрім загальних органолептичних показників, деяким товарам властиві і специфічні – наприклад, внутрішня будова (наявність висувного пишучого вузла).

Перевагою органолептичних методів є їхня доступність, простота, а недоліком їхня недостатня достовірність. Тому вони не можуть бути єдиними критеріями для проведення експертизи кулькових ручок. Для більшого ступеню ймовірності і об'єктивності слід використовувати фізико-хімічні методи. Фізико-хімічні показники характеризують фізичні і хімічні властивості товарів і визначаються лабораторними вимірювальними методами, шляхом використання відповідних засобів.

Стаття 356 МКУ встановлює, що взяття проб (зразків) товарів здійснюється посадовими особами митного органу в рамках процедур митного контролю та митного оформлення з метою встановлення характеристик, визначальних, у тому числі і для перевірки задекларованої митної вартості товарів [28].

В даному випадку метою проведення експертизи було визначення показників якості ручок, щоб встановити, чи не є причиною заниженої митної вартості зразків №1 (кулькові з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі ТМ «Ritter», Німеччина).

Для цього нами було проаналізовано засоби експертизи – ГОСТ 28937-91 «Ручки автоматические шариковые. Общие технические требования и методы испытаний»; ГОСТ 29282-92 «Узлы пишущие к ручкам автоматическим шариковым. Технические условия»; ГОСТ 24226-80 «Пасты чернильные. Технические условия».

У результаті аналізу нормативної документації було визначено, що саме ГОСТ 28937-91 [24] встановлює вимоги до якості кулькових ручок, а також

регламентує методи їхніх випробувань, а отже невідповідність вимогам цього стандарту досліджуваних зразків може обумовлювати зниження їхньої митної вартості. Основні вимоги до якості кулькових ручок згідно цього нормативного документа:

- 1) пишучий вузол в робочому положенні не повинен переміщуватися під час письма при докладанні осьового зусилля 9,8 Н;
- 2) наконечник пишучого вузла в робочому положенні повинен виступати з корпусу ручки не менше ніж на 1,5 мм;
- 3) у неробочому положенні пишучий вузол не повинен виступати з корпусу ручки з висувним пишучим вузлом;
- 4) зняття кришки з корпусу ручки з боку наконечника пишучого вузла повинне забезпечуватися зусиллям не більше 20 Н; кришка, вдягнута на ручку з боку, протилежного наконечнику пишучого вузла, не повинна спадати під дією власної ваги;
- 5) при вільному падінні ручки з висоти 1 м на дерев'яну поверхню товщиною не меншу 3 см не повинно бути пошкоджень деталей ручки, які б перешкоджали її використанню за призначенням;
- 6) міцність на вигин у місцях з'єднань ручки повинна бути не менше 50 Н за статичних навантажень;
- 7) механізм висування має забезпечувати безперебійне висування пишучого вузла в робоче положення і повернення його в неробоче положення;
- 8) гамма-процентний ресурс тримача, що визначається кількістю вигинів, має бути не менше 2000;
- 9) ручки, що мають більше одного пишучого вузла, повинні мати вказівники кольору чорнила.

Крім того, нормативний документ передбачає нанесення на маркування кулькових ручок наступних відомостей:

- назви товару, торгової марки і товарного знаку;
- деяких характеристик ручок (колір чорнила, діаметр наконечника кулькового пишучого вузла – у всіх 0,5 мм);

- штрихового кода.

Невідповідність кулькових ручок встановленим вимогам може бути причиною зниження їхньої митної вартості.

З огляду на встановлені вимоги до якості кулькових ручок, що впливають на їх вартість, особливості їх класифікації згідно з УКТЗЕД, обсяги митних формальностей, нами було розроблено відповідні критерії, методи та засоби проведення товарознавчої експертизи (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

**Критерії, засоби та методи проведення товарознавчої експертизи
кулькових ручок для митних цілей**

Назва критерію (показника)	Засоби дослідження	Метод дослідження
Найменування товару	Маркування товару, товаросупровідні документи (ТСД), специфікація	Аналітичний
Фірма-виробник	Маркування, ТСД	Органолептичний
Країна походження	ТСД, сертифікат походження, митна декларація	Органолептичний, аналітичний
Призначення	Маркування, ТСД, специфікація	Органолептичний, аналітичний
Можливість зміщення пишучого вузла при докладанні осьового зусилля 9,8 Н	ГОСТ 28937-91	Вимірювальний
Довжина виступу наконечника пишучого вузла з корпуса ручки, мм	ГОСТ 28937-91	Вимірювальний
Зусилля, необхідне для зняття кришки з корпуса ручки з боку наконечника пишучого вузла, Н	ГОСТ 28937-91	Вимірювальний
Перевірка стійкості до удару	ГОСТ 28937-91	Вимірювальний, аналітичний
Міцність на вигин, Н	ГОСТ 28937-91	Вимірювальний

Як видно з табл. 2.1, в якості загальних критерії для проведення товарознавчої експертизи кулькових ручок нами визначено найменування товару, фірма-виробник, країна походження, призначення.

Як специфічні критерії, які характерні для кулькових ручок, визначено Можливість зміщення пишучого вузла при докладанні осьового зусилля 9,8 Н; Довжина виступу наконечника пишучого вузла з корпусу ручки, мм; Зусилля, необхідне для зняття кришки з корпусу ручки з боку наконечника пишучого вузла, Н; Перевірка стійкості до удару; Міцність на вигин, Н.

Як засоби дослідження будуть використані маркування товару, товаросупровідні документи (ТСД), специфікація, сертифікат походження, митна декларація, ГОСТ 28937-91.

Дослідження будуть проводитися аналітичним, органолептичним та вимірювальним методами.

2.4. Товарознавча експертиза канцелярського приладдя та оформлення її результатів

Товарознавча експертиза товарів в митних цілях – це спеціальне науково-практичне дослідження, яке проводиться експертом з метою вирішення задач митної справи. Під час здійснення експертизи в митній справі вирішується цілий комплекс загальних задач фіскального, контрольного, економічного, правоохоронного, статистичного і захисного характеру.

Товарознавча експертиза канцелярського приладдя, зокрема кулькових ручок, являє собою дослідження їх споживчих властивостей за органолептичними, функціональними, ергономічними, фізико-хімічними, фізико-механічними та іншими показниками, їх кількісними характеристиками, яке проводить експерт шляхом проведення дослідження на підставі інформації, яка міститься на маркуванні товарів та в їх супровідних документах. Завданням товарознавчої експертизи є дослідження споживчих властивостей виробів з метою визначення їх фактичного стану та їх ринкової вартості [2, 54].

Товарознавча експертиза проводиться під час здійснення експортно-імпортних операцій, для виявлення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, які вдаються до різних способів приховування справжнього найменування, характеристик, складу та інших характеристик товарів, з метою зниження їх митної вартості та ухилення від сплати митних платежів.

Боротьба з митними правопорушеннями починається не тільки з моменту порушення справи, а значно раніше, з початку митного контролю та митного оформлення, оскільки саме тоді визначається основна маса правопорушень. Згідно з ст. 472 МКУ недекларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, тобто оформлення за встановленою формою точних та достовірних відомостей про товари, транспортні засоби комерційного призначення, які підлягають обов'язковому декларуванню у разі переміщення через митний кордон України, – тягне за собою накладення штрафу в розмірі 100 відсотків вартості цих товарів, транспортних засобів з конфіскацією зазначених товарів, транспортних засобів [28].

До основних завдань, що вирішуються при проведенні товарознавчої експертизи кулькових ручок в митних цілях, слід віднести [34]:

- ідентифікацію кулькових ручок, з метою визначення їх товарної приналежності до однорідної групи товарів, встановлення їх індивідуальних ознак, відповідності зазначеним якісним характеристикам і технічному опису, визначення ціноутворюючих показників;
- визначення фактичного стану, рівня якості та споживних властивостей кулькових ручок;
- встановлення ринкової вартості кулькових ручок, що реалізуються на товарному ринку України.

Результатом товарознавчої експертизи кулькових ручок в митних цілях має стати визначення ринкової ціни товару та всієї партії, що будуть слугувати довідковою інформацією при встановленні митної вартості.

При проведенні експертизи проаналізовано повноту маркування представлених зразків. Всі представлені на експертизу зразки ручок були подані в наборах. Ручки усіх досліджуваних зразків мали в якості пакування 2-компонентні ПЕВТ-ПЕНТ (поліетилен високого тиску – поліетилен низького тиску) кишеньки (прозорі з одного боку) з клейкою стрічкою для багаторазового відкривання. Маркування нанесено на художньо оформлену картонну етикетку всередині пакування. Маркування всіх зразків містило: назву товару; назву торгової марки і товарний знак; деякі характеристики ручок (кольори чорнила, діаметр наконечника кулькового пишучого вузла – у всіх 0,5 мм); штриховий код.

На пакуванні ручок зразка №3 - ТМ «Economix», крім того, містилася інформація про назву і реквізити виробника, тобто воно виявилось найбільш інформативним.

Щодо чіткості, то у всіх досліджуваних зразків маркування було чітким і легко читалося, незважаючи на дрібний шрифт. Виняток становила етикетка ручок ТМ «Pensan», маркування на якій було нанесено чорним кольором, але на відблискуючому темно-сірому фоні, що ускладнювало можливість прочитання.

Результати товарознавчої експертизи кулькових ручок за обраними критеріями та показниками наведено в табл. 2.2.

Встановлено, що при осьовому навантаженні на ручку в 1 кг (зусилля 9,8 Н) пишучий вузол ручок ТМ «Aihao» дещо зміщувався всередину корпусу, а у зразка №4 – ТМ «Pensan» це зміщення складало майже половину довжини виступу пишучого вузла в робочому положенні. Два інші зразки за цим показником відповідали вимогам ГОСТ 28937-91.

Після вільного падіння з висоти 1 м на дерев'яну поверхню у зразків №1-3 були відсутні видимі неозброєним оком будь-які пошкодження, не відчувалися вони і при письмі після випробування. Дві з трьох ручок ТМ «Pensan» внаслідок падіння отримали незначні пошкодження корпусу – сітку дрібних, ледь видимих тріщин, однак при письмі ці пошкодження не відчувалися також.

Таблиця 2.2

Результати товарознавчої експертизи кулькових ручок для митних цілей

Критерії та показники	Значення для досліджуваних зразків			
	зразок №1 ТМ «Ritter»	зразок №2 ТМ «Aihao»	зразок №3 ТМ «Economix»	зразок №4 ТМ «Pensan»
Найменування товару	Кулькова ручка	Кулькова ручка	Кулькова ручка	Кулькова ручка
Фірма-виробник	Ritter-Pen Gmbh	Aihao	Economix Gmbh	Pensan
Країна походження	Німеччина	Китай	Німеччина	Туреччина
Призначення	Для писання, малювання, виконання графічних робіт			
Можливість зміщення пишучого вузла при докладанні осьового зусилля 9,8 Н	Не виявлена	Виявлена незначна	Не виявлена	Виявлена суттєва
Довжина виступу наконечника пишучого вузла з корпусу ручки, мм	1,73	1,68	1,75	1,57
Зусилля, необхідне для зняття кришки з корпусу ручки з боку наконечника пишучого вузла, Н	5,4	11,4	6,2	9,9
Перевірка стійкості до удару	Пошкодження відсутні	Пошкодження відсутні	Пошкодження відсутні	Виявлено незначні пошкодження
Міцність на вигин, Н	67	48	69	52
Середня роздрібна ціна, грн.	10,20	8,50	9,30	6,80

За показником довжини виступу наконечника пишучого вузла з корпусу ручки і зусилля, необхідного для зняття кришки з корпусу ручки з боку наконечника пишучого вузла всі досліджувані зразки відповідали вимогам ГОСТ 28937-91. Також відзначимо, що найлегше ковпачок знімався у ручок ТМ «Ritter» (5,4 Н) і «Economix» (6,2 Н), разом з тим завдяки ребристо-вигнутій формі

корпусу в місці надягання ковпачка останній у цих зразках тримався досить міцно при опусканні пишучого вузла вниз і струшуванні. Для ручок ТМ «Pensan» і особливо ТМ «Aihao» характерним було надто велике зусилля, необхідне для зняття ковпачка (табл. 2.2).

За міцністю корпусу на вигин у місцях з'єднань ручки ТМ «Aihao» випробування не витримали. Даний показник для цього зразка становив 48 Н при нормі не менше 50 Н. Решта зразків за міцністю корпусу відповідали вимогам стандарту, щоправда міцність ручок «Pensan» також вимагає кращого – 52 Н. Найміцнішими виявилися ручки ТМ «Economix», тріснувши лише при зусиллі 69 Н, майже таке ж значення показника і у виробів ТМ «Ritter» - 67 Н.

Таким чином, провівши ряд досліджень, ми оцінили показники якості кулькових ручок. Як виявилось, вимогам чинного в Україні ГОСТ 28937-91, на норми якого в якості мінімальних посилалися постачальники зазначених ручок в договорах постачання, відповідали лише 2 зразки - № 1 (ТМ «Ritter») і №3 («Economix»). Тому можна припустити, що знижена митна вартість виробів №2 і №4 (ТМ «Aihao» і «Pensan») обумовлена саме гіршою якістю, порівняно з аналогами, і її зниження є обґрунтованим.

На останньому етапі проведення товарознавчої експертизи кулькових ручок для митних цілей була визначена їх середня ринкова вартість. Визначена за результатами моніторингу цін інтернет магазинів на аналогічні товари [55-57] середня ринкова вартість досліджуваних зразків кулькових ручок в Україні склала: зразок №1 ТМ «Ritter» – 10,20 грн, зразок №2 ТМ «Aihao» – 8,50 грн., зразок №3 ТМ «Economix» – 9,30 грн.; зразок №4 ТМ «Pensan» – 6,80 грн.

Визначена ринкова вартість зразка №1 ТМ «Ritter», що переміщується згідно з МД 100260004/2015/192026 від 10.07.2018 вища від митної вартості на 11,7%. З цього можна зробити висновок, що митна вартість цих зразків кулькових ручок не занижена.

За результатами проведеної експертизи можна зробити висновок, що всі зразки кулькових ручок мають код 9608 10 10 00 згідно з УКТЗЕД.

За результатами дослідження (аналізу, експертизи) складається висновок за встановленою формою (дод. Л) згідно з Порядком взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС [33].

У верхній частині висновку вказано: Державна фіскальна служба України Департамент податкових та митних експертиз, підрозділ що проводив експертизу: Управління товарознавчої, інженерно-технічної та криміналістичної експертизи. Вказано також адресу підрозділу ДПМЕ: Україна. 04073, м. Київ-73, пр-т. Степана Бандери, 8, тел./факс: (044) 426-44-80.

Далі міститься номер Висновку № 142005-2015, дата його складання – 24 травня 2015 року.

Відомості відображено в наступних підрозділах документу:

1. Замовник: Київська міська митниця ДФС, Митний пост «Східний термінал».
2. Запит про проведення дослідження (аналізу, експертизи)/постанова про призначення експертизи у справі про порушення митних правил:
Запит від 24.05.2015 № 055/03, лист від 09.03.2015 № 09/03/2015-5.
3. Об'єкт(и) дослідження (експертизи) та реєстраційний(і) номер(и):
Товар, зазначений в гр. 31 МД 100260004/2015/192026 від 12.05.2015 як:
Ручки кулькові з одноразовими знімними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04 – 2000шт. Торгова марка: Ritter; Виробник: Ritter-Pen GmbH. Країна виробництва: EU.
4. Підприємство/громадянин: ТОВ «Євросувенір», 01033, м. Київ, вул. Гайдара, 50. Україна.
5. Виробник: Ritter-Pen GmbH, Країна виробництва: EU (Німеччина).
6. Акт про взяття проб (зразків) товарів/протокол про одержання проб і зразків для проведення експертизи у справі про порушення митних правил: Акт про взяття проб (зразків) товарів від 14.05.2015 № б/н.
7. Супровідні документи (копії):

- Картка обліку особи, яка здійснює операції з товарами №100/2012/0005991 від 06.05.14;
- Міжнародна автомобільна накладна (CMR) №39921 від 07.05.15;
- Довідка про транспортні витрати від 08.05.15;
- Рахунок-фактура (інвойс) №1504003143 від 23.04.15;
- Доповнення до зовнішньоекономічного договору (контракту) №1 від 12.01.10;
- Доповнення до зовнішньоекономічного договору (контракту) №2 від 06.05.11.8.

8. Підстава для направлення запиту/постанови: Необхідність встановлення ринкової вартості товару

9. Мета подання запиту/постанови: Визначити якісні показники товару та встановити його ринкову вартість.

10. Завдання для дослідження (аналізу, експертизи):

- встановити значення якісних показників товару, що впливають на його ринкову вартість?
- яка вартість предметів, наданих на експертизу, станом на 10.07.2018?

11. Дослідження (аналіз, експертиза):

11.1. Опис проб (зразків) товару: зразки товарів на дослідження надійшли в 2 картонних коробках під митним забезпеченням 029/100 (пломба). На коробі наявна паперова бирка Київської міської митниці ДФС, Митний пост «Східний термінал».

Цілісність пакування не порушена. При відкритті пакування виявлено 2 пачки кулькових ручок з маркуванням виробника Ritter-Pen GmbH.

11.2. методи дослідження (аналізу, експертизи): органолептичний, аналітичний, вимірювальний.

Якісні показники оцінювалися згідно з ГОСТ 28937-91 «Ручки автоматические шариковые. Общие технические требования и методы испытаний».

В основу експертної оцінки вартості товарів покладено методичний підхід визначення ринкової вартості товарів, наведений в методичних рекомендаціях [3]. В даний час існує три методи: витратний, дохідний і метод аналогів (порівняльний).

Для визначення вартості наданих на дослідження зразків використано метод аналогів, що базується на порівнянні продукції, яка оцінюється, її споживчих властивостей з аналогічними товарами, вартість яких визначається на підставі цін, що склались в даний час на ринку України.

У пункті 11.3 висновку наведено результати дослідження (аналізу, експертизи).

За результатами зовнішнього огляду встановлено, що представлені на експертизу товари є кульковими ручками торгової марки Ritter. Ручки мали в якості пакування 2-компонентні ПЕВТ-ПЕНТ (поліетилен високого тиску – поліетилен низького тиску) кишеньки (прозорі з одного боку) з клейкою стрічкою для багаторазового відкривання. Маркування нанесено на художньо оформлену картонну етикетку всередині пакування. Маркування містило: назву товару; назву торгової марки і товарний знак; деякі характеристики ручок (колір чорнила – синій, діаметр наконечника кулькового пишучого вузла – 0,5 мм).

Товар призначено для писання, малювання, виконання графічних робіт.

Якісні показники кулькових ручок перевірялися згідно з ГОСТ 28937-91. Встановлено наступні значення основних показників:

Можливість зміщення пишучого вузла при докладанні осьового зусилля 9,8 Н – не виявлена;

Довжина виступу наконечника пишучого вузла з корпусу ручки – 1,73 мм;

Зусилля, необхідне для зняття кришки з корпусу ручки з боку наконечника пишучого вузла – 5,4 Н;

Перевірка стійкості до удару – після падіння з висоти 1 м пошкодження відсутні;

Міцність на вигин – 67 Н.

За результатами експертизи встановлено, що якісні показники наданих на дослідження зразків відповідають вимогам ГОСТ 28937-91.

Для визначення вартості наданих на дослідження зразків використано метод аналогів, що базується на порівнянні продукції, яка оцінюється, її споживчих властивостей з аналогічними товарами, вартість яких визначається на підставі цін, що склались в даний час на ринку України.

Інформація про вартість товару була отримана з мережі Інтернет (сайти: www.papirus.com.ua, <https://es.com.ua>, www.prom.ua). За результатами визначення вартості кулькових ручок торгової марки Ritter виробництва Німеччина станом на 24.05.2015 встановлено, що середня вартість 1 ручки (арт. 12020.00.04) становить 10,20 грн. Загальна вартість ручок – 20 400,00 грн..

Список використаних джерел включає нормативні документи та інтернет ресурси, які були використані під час досліджень.

Загальний висновок за результатами експертизи наступний. Надані на експертизу зразки є кульковими ручками торгової марки Ritter. При перевірці якісних показників встановлено, що вони відповідають вимогам ГОСТ 28937-91. Ринкова вартість 1 ручки (арт. 12020.00.04) станом на 24.05.2015 становить 10,20 грн. Загальна вартість ручок – 20 400,00 грн.

Далі у Висновку експертизи кулькових ручок вказано, що дослідження проводилось у межах компетенції експертів, міститься примітка, що результати дослідження є чинними для наданих проб (зразків) товарів, підписи експертів.

Таким чином, результати експертизи кулькових ручок було оформлено Висновком № 142005-2015 від 24 травня 2015 року за встановленою формою (додаток Л).

РОЗДІЛ 3

МИТНІ ПРОЦЕДУРИ ПРИ ІМПОРТІ КАНЦЕЛЯРСЬКОГО ПРИБЛАДДЯ

3.1. Визначення коду канцелярського приладдя згідно з УКТЗЕД

Стаття 69 «Класифікація товарів» Митного кодексу України визначає, що товари при їх декларуванні підлягають класифікації, тобто у відношенні товарів визначаються коди відповідно до класифікаційних групувань, зазначених в УКТЗЕД. Органи ДФС здійснюють контроль правильності класифікації товарів, поданих до митного оформлення, згідно з УКТЗЕД.

На вимогу посадової особи органу ДФС декларант або уповноважена ним особа зобов'язані надати усі наявні відомості, необхідні для підтвердження заявлених ними кодів товарів, поданих до митного оформлення, а також зразки таких товарів та/або техніко-технологічну документацію на них.

У разі виявлення під час митного оформлення товарів або після нього порушення правил класифікації товарів орган ДФС має право самостійно класифікувати такі товари.

Під складним випадком класифікації товару розуміється випадок, коли у процесі контролю правильності заявленого декларантом або уповноваженою ним особою коду товару виникають суперечності щодо тлумачення положень УКТЗЕД, вирішення яких потребує додаткової інформації, спеціальних знань, проведення досліджень тощо [28].

Рішення органів ДФС щодо класифікації товарів для митних цілей є обов'язковими. Такі рішення оприлюднюються у встановленому законодавством порядку. У разі незгоди з рішенням органу ДФС щодо класифікації товару декларант або уповноважена ним особа має право оскаржити це рішення до органу вищого рівня відповідно до глави 4 МКУ або до суду.

Висновки інших органів, установ та організацій щодо визначення кодів товарів згідно з УКТЗЕД при митному оформленні мають інформаційний або довідковий характер.

Визначення коду товарів згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності здійснюється відповідно до Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 650 [40].

Класифікація товару – це визначення коду товару відповідно до вимог Основних правил інтерпретації УКТЗЕД, затверджених Законом України «Про Митний тариф України» (далі - Основні правила інтерпретації УКТЗЕД), з урахуванням Пояснень до УКТЗЕД, рішень Комітету з Гармонізованої системи опису та кодування товарів Всесвітньої митної організації, методичних рекомендацій щодо класифікації окремих товарів згідно з вимогами УКТЗЕД, розроблених Державною фіскальною службою України, до початку переміщення товару через митний кордон України, під час митного оформлення та після завершення митного оформлення.

Порядок роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України, регламентує, що даний підрозділ здійснює, зокрема, контроль правильності класифікації задекларованих або оформлених товарів; проводить контрольні заходи щодо класифікаційної роботи в підрозділах митного оформлення (далі - ПМО), на митних постах, включаючи вибіркові перевірки оформлених митних декларацій; приймає Рішення про визначення коду товару (далі - Рішення) у складних випадках за запитами ПМО; приймає попереднє рішення про класифікацію товару згідно з УКТЗЕД (далі - ПРК); надає пояснення та рекомендації уповноваженим особам ПМО та митних постів з метою однакового застосування УКТЗЕД; бере участь у підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації з питань класифікації товарів

уповноважених осіб ПМО та митних постів; готує та надає звітність, визначену Державною фіскальною службою України.

Посадова особа ПМО чи митного поста згідно з цим Порядком здійснює контроль правильності класифікації товарів під час проведення процедур митного контролю та оформлення товарів. Уповноважена особа ПМО чи митного поста митного органу згідно з цим Порядком:

- приймає Рішення під час контролю правильності класифікації товарів, поданих до митного оформлення;
- здійснює реєстрацію Рішень, прийнятих ПМО чи митним постом.

ПРК виносяться митними органами стосовно товарів, які є об'єктом зовнішньоекономічного договору (контракту), в даному випадку - це «Ручки кулькові з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04-2000шт. Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen Gmbh, країна виробництва: EU(Європейський Союз)». Досліджуваний товар постачається на підставі договору №1/2010 від 04.01.2010 (дод. Ж), укладеного між фірмою «Ritter-pen Gmbh» (Waldstr, 41, Brensbach, Germany) і ТОВ «Євросувенір» (01033, м.Київ, вул.Гайдара).

ПРК в даному випадку видавалась декларанту – представнику ТОВ «Євросувенір» (картка обліку суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності UA/0024595222) та діяла протягом трьох років з дня його прийняття.

З метою одержання ПРК декларант – представник ТОВ «Євросувенір» (01033, м. Київ, вул. Гайдара, картка обліку суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності UA/0024595222) подавав до митного органу письмове звернення про прийняття попереднього рішення про класифікацію та кодування товару «Ручки кулькові з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04-2000шт. Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen Gmbh, країна виробництва: EU(Європейський Союз), за формою, наведеною в додатку 1 до Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України [40].

До звернення декларанта або уповноваженої ним особи додаються:

- зовнішньоекономічний договір (контракт) №1/2010 від 04.01.2010, укладений між «Ritter-pen GmbH» (Waldstr, 41, Brensbach, Germany) і ТОВ «Євросувенір» (01033, м.Київ, вул. Гайдара) – (дод. Ж);
- доповнення до зовнішньоекономічного договору (контракту) №1 та №2 – (дод. И);
- рахунок-фактура (інвойс) № 1504003143 від 23.04.2015 (дод. Д);
- специфікація № 5/2015 від 23.04.2015 р. до контракту №1/2010 від 04.01.2010 (дод. Є);
- зразки товарів (ручок кулькових).

Документи подавались у вигляді копій. Реєстрація звернення відбувалася в день його фактичного отримання митним органом.

Звернення декларанта – представника ТОВ «Євросувенір» (01033, м. Київ, вул. Гайдара, картка обліку суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності UA/0024595222) про прийняття ПРК, що надійшло до Київської митниці, реєструвалося у встановленому порядку в журналі реєстрації та обліку звернень про прийняття ПРК (Журнал ПРК). До звернення додається копія довіреності, оформленої відповідно до вимог законодавства України.

Строк прийняття ПРК становить 30 календарних днів з дня отримання митним органом відповідного звернення. Цей строк може бути продовжений керівником митного органу або особою, яка виконує його обов'язки, але не більше ніж на 15 календарних днів. В даному випадку Київською митницею було прийнято ПРК щодо ручок кулькових з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04-2000шт. Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen GmbH, країна виробництва: EU(Європейський Союз), було прийнято протягом 2 робочих днів, а саме ПРК – 125 – 2304 – 15 від 23.04.2015.

Посадова особа ВМП перевіряла в базі даних Єдиної автоматизованої інформаційної системи ДФС України (далі - ЄАІС) наявність ПРК або Рішень на ідентичні, аналогічні або подібні товари до зазначених декларантом або уповноваженою ним особою відомостей у зверненні.

Наявність ПРК перевіряється за допомогою програмно-інформаційного комплексу «Реєстр попередніх рішень щодо класифікації та кодування товарів в УКТЗЕД» ЄАІС (далі - Реєстр ПРК ЄАІС).

Наявність Рішень перевіряється за допомогою бази даних «Класифікаційні рішення» програми «Інспектор 2006» ЄАІС.

Протягом наступного робочого дня після оформлення ПРК його електронна копія разом з наявними фото товару вносилась посадовою особою ВМП до Реєстру ПРК ЄАІС.

Інформація про прийняті митними органами ПРК, за винятком інформації, що є конфіденційною, оприлюднюється ДФС України [41].

Оригінал ПРК видавався декларанту – представнику ТОВ «Євросувенір», копія залишалася в Київській митниці ДФС.

ПРК застосовується всіма митними органами при митному оформленні.

Оригінал ПРК та його копія подавалися декларантом до Київської міської митниці ДФС одночасно з документами для митного оформлення товару – ручок кулькових з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04-2000шт, відомості про який наведені у цьому ПРК.

Посадова особа Київської міської митниці ДФС після звірення копії ПРК з оригіналом повертала оригінал декларанту. Копія ПРК залишилася в митному органі.

При митному оформленні митним органом проводиться ідентифікація товару з метою встановлення відповідності його характеристик відомостям про товар, наведеним у ПРК.

У разі встановлення факту невідповідності товару відомостям, наведеним у ПРК, митним органом, яким виявлено невідповідність, надається інформація про цей факт митному органу, який видав ПРК, після чого приймається рішення щодо митного оформлення пред'явленого товару згідно із законодавством України. В даному випадку невідповідностей у відомостях, наведених у ПРК щодо товару «Ручки кулькові з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі,

арт. 12020.00.04-2000шт.Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen GmbH, країна виробництва: EU(Європейський Союз)», виявлено не було.

ПРК оформлювалося на бланку Київської митниці ДФС за формою, наведеною в додатку 3 до Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України. (дод. Г)

Графи ПРК заповнювались у наступному порядку (дод. Г). У графі 1 зазначається повне найменування митного органу, який видав ПРК – Київська митниця ДФС.

У графі 2 зазначається реєстраційний номер ПРК. Реєстраційний номер ПРК має такий вигляд:

"ПРК - 125 - 2304 - 15" , де "125" - перші три цифри коду митного органу, який прийняв ПРК №125000000; "2304" – порядковий номер ПРК; "15" - останні дві цифри поточного року.

У графі 3 зазначаються в називному відмінку реквізити декларанта або уповноваженої ним особи – ТОВ «Євросувенір», 01033, м. Київ, вул. Гайдара,50, код за ЄДРПОУ 0024595222, реєстраційний номер облікової картки платника податків UA10024595222.

У графі 4 зазначається дата видачі ПРК – 23.04.2015.

У графі 5 зазначається десятизначна товарна підкатегорія згідно з УКТЗЕД – 9608109200. Структура коду УКТЗЕД наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

**Класифікація кулькових ручок з одноразовими змінними балончиками
ТМ Ritter згідно з УКТЗЕД**

Класифікаційне угруповання	Пояснення згідно з УКТЗЕД
Група 96	Різні готові вироби
Товарна позиція 9608	Ручки кулькові; ручки і маркери з наконечником з повсті та іншого пористого матеріалу; авторучки чорнильні, стилосграфи та інші авторучки; пера копіювальні; олівці механічні; тримачі для пір'я, тримачі для ручок, тримачі для олівців

Продовження табл.3.1

	та подібні тримачі; частини цих виробів (включаючи ковпачки та затискачі), крім виробів товарної позиції 9609
Товарна підпозиція 960810	- ручки кулькові
Товарна підкатегорія 9608109200	- - - з одноразовими змінними балончиками

Таким чином, кулькові ручки з одноразовими змінними балончиками ТМ Ritter згідно з УКТЗЕД відносяться до групи 96 «Різні готові вироби», товарної позиції 9608 «Ручки кулькові; ручки і маркери з наконечником з повсті та іншого пористого матеріалу; авторучки чорнильні, стилографи та інші авторучки; пера копіювальні; олівці механічні; тримачі для пера, тримачі для ручок, тримачі для олівців та подібні тримачі; частини цих виробів (включаючи ковпачки та затискачі), крім виробів товарної позиції 9609», товарної підпозиції 960810 «ручки кулькові», товарної підкатегорії 9608109200 «з одноразовими змінними балончиками».

У графі 6 ПРК зазначаються повна назва товару, його марка, модель, сорт, артикул, модифікація, розміри, розфасування, комплектність, виробник, країна походження – ручки кулькові з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04-2000 шт. Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen Gmbh, країна виробництва: EU(Європейський Союз).

У графі 7 зазначається детальний опис товару з наведенням усіх відомостей, що є визначальними для віднесення цього товару до десятизначної товарної підкатегорії згідно з УКТЗЕД, яка наводиться у графі 6.

У графі 8 зазначається обґрунтування видачі ПРК (посилання на нормативно-правові акти з питань класифікації товарів, Пояснення до УКТЗЕД, Основні правила інтерпретації УКТЗЕД, відповідні примітки до розділів та груп, пояснення до товарних позицій УКТЗЕД).

У графі 9 оригіналу ПРК або його дубліката проставлявся підпис керівника (або заступника керівника) Київської митниці ДФС та вказуються прізвище та ініціали виконавця.

Таким чином, при митному оформленні ручок кулькових з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04-2000 шт. Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen GmbH, країна виробництва: EU(Європейський Союз), було використано ПРК 23.04.2015 № ПРК – 125 – 2304 – 15, видане Київською митницею ДФС.

Посадові особи Київської митниці ДФС, здійснювали контроль правильності класифікації цього товару у товарній підкатегорії 9608109200 під час проведення митних формальностей при його митному оформленні. Обсяг контролю, достатнього для забезпечення додержання правил класифікації товарів при митному оформленні, визначали на основі результатів застосування системи управління ризиками.

3.2. Визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті канцелярського приладдя

Чинне законодавство у сфері митної справи в Україні чітко регламентує процес визначення митної вартості та нарахування митних платежів при переміщенні товарів через митний кордон України. При здійсненні цих процедур посадові особи митних органів керуються, насамперед, нормами, визначеними у Розділі III «Митна вартість товарів та методи її визначення» МКУ (статті 49-66).

Згідно цього нормативного документу митною вартістю товарів, у тому числі і ручок кулькових з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04-2000 шт. Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen GmbH, країна виробництва: EU(Європейський Союз), які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари [28].

Митна вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України, визначається декларантом – представником ТОВ «Євросувенір», 01033, м. Київ, вул. Гайдара, 50, код за ЄДРПОУ 0024595222, реєстраційний номер облікової картки платника податків – UA10024595222 відповідно до норм цього МКУ.

Митна вартість ручок кулькових з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04-2000 шт. Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen Gmbh, країна виробництва: EU(Європейський Союз) зазначалась у валюті України в графі 45 митної декларації (далі - МД), № 100260004/2015/192026 – 10005,16 грн (дод. А).

Заявлення митної вартості ручок кулькових здійснюється декларантом – представником ТОВ «Євросувенір» під час декларування товару.

Декларант, які заявляв митну вартість товару, мав наступні зобов'язання:

- 1) заявляти митну вартість, визначену ними самостійно, у тому числі за результатами консультацій з органом ДФС;
- 2) подавати органу ДФС достовірні відомості про визначення митної вартості, які повинні базуватися на об'єктивних, документально підтверджених даних, що піддаються обчисленню;
- 3) нести всі додаткові витрати, пов'язані з коригуванням митної вартості або наданням органу ДФС додаткової інформації.

Одночасно з МД № 100260004/2015/192026 на ручки кулькові декларант – представник ТОВ «Євросувенір» подавав Київській міській митниці документи, що підтверджують заявлену митну вартість товарів і обраний метод її визначення.

До документів, які підтверджують митну вартість зазначеного товару, належали :

- 1) зовнішньоекономічний договір (контракт) - №1/2010 від 04.01.2010, укладений між Ritter-pen Gmbh (Waldstr, 41, Brensbad, Germany) і ТОВ «Євросувенір» (01033, м. Київ, вул. Гайдар) - (дод. Ж);
- 2) доповнення до зовнішньоекономічного договору (контракту) №1 та №2 (дод. И);
- 3) рахунок-фактура (інвойс) № 1504003143 від 23.04.2015 (дод. Д);

4) специфікація № 5/2015 від 23.04.2015 р. до контракту №1/2010 від 04.01.2010 (дод. Є);

б) транспортні (перевізні) документи, оскільки за умовами поставки витрати на транспортування не включені у вартість товару, а також документи, що містять відомості про вартість перевезення оцінюваних товарів – в даному випадку CMR № 399219; довідку ТОВ "Завод "Євросувенір" про транспортні витрати до кордону України від 08.05.2015 р (дод. В), згідно з якою транспортні витрати на маршруті Польща (Сехніце) – Україна (Київ) до кордону України складають 1 080 грн. (дод. Б).

Відповідно до статті 57 МКУ митна вартість товарів, що ввозяться в Україну у режимі імпорту, здійснюється за такими методами: 1) основний - за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції); 2) другорядні: а) за ціною договору щодо ідентичних товарів; б) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів; в) на основі віднімання вартості; г) на основі додавання вартості (обчислена вартість); г) резервний. Основним методом визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є перший метод – за ціною договору (вартість операції). Кожний наступний метод застосовується лише у разі, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу відповідно до норм МКУ [28].

При імпорті ручок кулькових з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04-2000 шт. Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen GmbH, країна виробництва: EU(Європейський Союз), декларант – представник ТОВ «Євросувенір» подавав Київській міській митниці ДФС митну декларацію (МД) з довідковим номером № 100260004/2015/192026, в графі 43 "Метод визначення вартості" якої зазначено перший метод (основний) – за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються.

У Графі 42 "Ціна товару" МД, № 100260004/2015/192026 наводиться фактурна вартість товару у валюті, в якій складені рахунки – в даному випадку це 419,1630 EUR.

У графі 45 «Коригування» зазначається у валюті України митна вартість товару, визначена декларантом – представником ТОВ «Євросувенір» за результатами консультацій з митним органом – 10005,16 грн.

Для визначення митної вартості товару(ручки кулькові) в графі 45 МД №100260004/2015/192026, необхідно:

1. Визначити суму транспортних витрат до кордону України по першому товару:

$$\frac{1080 * 20,5}{69} = 320,87 \text{ грн.}$$

де, 1080 – загальні транспортні витрати до кордону України, грн.,

20,5 – вага брутто (1-го товару), кг,

69 – загальна вага брутто 2-ох товарів, кг;

$$(419,1630 * 23,103884) + 320,87 = 10005,16 \text{ грн.}$$

де, 419,1630 – фактурна вартість (1-го товару), грн.,

23,103884 – курс валюти, грн.,

320,87 – сума транспортних витрат до кордону України по першому товару, грн.;

Митна вартість ручок кулькових з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04-2000 шт. Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen GmbH, країна виробництва: EU(Європейський Союз), що переміщують через митний кордон України у режимі імпорт – 10005,16 грн є основою для нарахування митних платежів. При імпорті ручок кулькових згідно чинного Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI та Закону України «Про Митний тариф України» від 19.09.2013 № 584-VII та Глава 43 МКУ

«Справляння митних платежів» (ст.289-304), сплачуються наступні види платежів, що зазначаються в графі 47 «Нарахування митних платежів» МД № 100260004/2015/192026 (дод. А, табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Нарахування митних платежів при імпорту кулькових ручок

Вид платежу*	Вид надходження	Основа нарахування	Ставка	Сума
020	Мито на товари, що ввозяться на територію України суб'єктами господарювання	10005.16	10%	1000.52
022	Додатковий імпортний збір	10005.16	5%	500.26
028	Податок на додану вартість з товарів, ввезених на митну територію України	11505.94	20%	2301.19
	Всього (сума митних платежів): 3801,97 грн			

* код платежу згідно «Класифікатора видів надходжень бюджету, що контролюються митними органами

Розрахунок митних платежів :

1. Мито на товари: $10005,16 * 10\% = 1000,52$ грн.,
2. Додатковий імпортний збір: $10005,16 * 5\% = 500,26$ грн.,
3. Податок на додану вартість: $11505,94 * 20\% = 2301,19$ грн

Отже, митна вартість ручок кулькових з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04-2000 шт. Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen GmbH, країна виробництва: EU(Європейський Союз), що ввозяться на митну територію України ТОВ «Євросувенір» за МД , № 100260004/2015/192026 (дод. А) була визначена декларантом за результатами консультацій з митним органом і становить 10005,16 грн. Сума митних платежів, що були сплачені при імпорті товарів становить 3801,97 грн і складається з мита на товари, що ввозяться на територію України суб'єктами господарювання, додаткового імпортного збору та податку на додану вартість з товарів, ввезених на митну територію України. Оскільки в нашому випадку митна декларація була оформлена у 2015 році, то на той час нараховувався додатковий імпортний збір. Але на сьогодні цей митний платіж не нараховується і не сплачується.

3.3. Декларування канцелярського приладдя в режимі імпорту

Декларування канцелярського приладдя, у тому числі і кулькових ручок, що ввозяться на митну територію України, здійснюється шляхом заявлення за встановленою формою точних відомостей про товари, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення. При застосуванні письмової форми декларування можуть використовуватися як електронні документи, так і документи на паперовому носії.

Згідно положення глави 40 «Декларування» МКУ, електронне декларування здійснюється з використанням електронної митної декларації, засвідченої електронним цифровим підписом, та інших електронних документів або їх реквізитів у встановлених законом випадках[28].

Митна декларація та інші документи, подання яких органам ДФС передбачено МКУ, оформлені на паперовому носії та у вигляді електронних документів, мають однакову юридичну силу [28].

Перелік відомостей, що підлягають внесенню до митних декларацій, обмежується лише тими відомостями, які є необхідними для цілей справляння митних платежів, формування митної статистики, а також для забезпечення додержання вимог законодавчих актів.

Декларування кулькових ручок з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04-2000 шт. Торгова марка: Ritter, виробник: Ritter-pen Gmbh, країна виробництва: EU(Європейський Союз), що ввозяться на митну територію України ТОВ «Євросувенір» здійснювалось шляхом заповнення митної декларацій на бланку єдиного адміністративного документа № 100260004/2015/192026 (дод. А).

Згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651 «Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа»[35].

В МД №100260004/2015/192026 декларантом зазначались такі відомості (дод. А):

Графа 1 "Декларація". У першому підрозділі зазначається 2-значний літерний код напрямку переміщення товарів згідно з класифікатором типів декларацій – ІМ (імпорт). У другому та третьому підрозділах зазначаються коди митного режиму та типу декларації згідно з класифікаторами митних режимів і типів декларацій відповідно. У даному випадку графа 1 має вигляд «ІМ 40 ДЕ» (ввезення, додаткова декларація до попередньої митної декларації).

Графа 2 "Відправник/Експортер". Якщо описом цієї граfi не передбачено інше, у граfi зазначаються відомості про відправника: PL/0000000000 "COLOS" Complex Logistics, Zachodnie Street no 3 55-011, Siechnice, Польща.

Графа 3 "Форми". У першому підрозділі граfi зазначається порядковий номер комплекту – 1, у другому - загальна кількість комплектів ЄАД і додаткових аркушів – 2.

Графа 4. "Відвантажувальні специфікації". У граfi зазначається загальна кількість долучених до МД комплектів доповнень, складених Декларантом, і через знак "/" - кількість аркушів у примірнику специфікації – 1/0.

Графа 5 "Всього товарів". Зазначається загальна кількість задекларованих у МД товарів – 2.

Графа 6 "Всього місць". Зазначається загальна кількість вантажних місць задекларованих у МД товарів відповідно до товаросупровідних документів, пакувальних аркушів – 2.

Графа 7 "Довідковий номер". За бажанням Декларанта зазначається наданий ним порядковий номер МД – Вн.№4898.

Графа 8 "Одержувач". Описом цієї граfi не передбачено інше, у граfi зазначаються відомості про одержувача – UA/0024595222, ТОВ "Євросувенір", 01033, м. Київ, вул. Гайдара, 50 UA 10024595222.

Графа 9 "Особа, відповідальна за фінансове врегулювання". Якщо описом цієї граfi не передбачено інше, у граfi зазначаються відомості про резидента, що уклав зовнішньоекономічний договір (контракт) – в даному випадку у граfi повторюються дані, зазначені у граfi №9, а саме - UA/0024595222, ТОВ "Євросувенір", 01033, м. Київ, вул. Гайдара, 50 UA 10024595222.

Графа 11 "Торговельна країна / Країна виробництва". У графі зазначається літерний код альфа-2 – DE(Німеччина).

Графа 12 "Відомості про вартість». У графі зазначається у валюті України сума наведених у графах 45 ЄАД і додаткових аркушів митних вартостей задекларованих товарів (або сума митних вартостей за ЄАД і аркушами специфікації) – 21284,35.

Графа 14 "Декларант/Представник". У графі наводяться відомості про:

- декларанта, якщо товари декларуються декларантом;
- уповноважену особу, якщо товари декларуються особою, уповноваженою на це декларантом [35].

В даному випадку у МД-2 були зазначені наступні відомості: UA/0024595222, ТОВ "Євросувенір" UA 10024595222.

Графа 15 "Країна відправлення/експорту". У графі відповідно до класифікації країн світу наводиться українською мовою коротка назва країни, з якої товари відправлені в Україну – у відповідній графі зазначено Польща.

Графа 15а "Код країни відправлення/експорту". У графі зазначається літерний код альфа-2 відповідно до класифікації країн світу країни – PL, назва якої зазначена в графі 15.

Графа 18 "Ідентифікація і країна реєстрації транспортного засобу при відправленні/прибутті". Графа заповнюється, якщо здійснюється переміщення митною територією України. У графі зазначаються відомості про транспортний засіб (транспортні засоби), на якому (яких) безпосередньо перебувають товари при пред'явленні митниці призначення.

У митній декларації №100260004/2015/192026 зазначено такі ідентифікаційні відомості про автомобільний транспорт (реєстраційний номер, код альфа – 2 Країни реєстрації автомобіля) – AA1314KX UA.

Графа 19 "Контейнер». У графі зазначається інформація щодо способу ввезення товарів. Проставляються:

"1", якщо товари прямують у контейнері;

"0", якщо товари прямують не в контейнері або в разі відсутності відомостей про спосіб перевезення товарів.

У графі 19 МД №100260004/2015/192026 було зазначено «0», а отже товари перевозились не в контейнері.

Графа 20 "Умови поставки". У першому підрозділі графи наводиться скорочене літерне найменування умов поставки згідно з класифікатором умов поставки – в даному випадку FCA (Франко-перевізник (..... назва місця призначення) – термін інкотермс, який означає, що продавець доставить вантаж, який пройшов митне очищення, зазначеному покупцем перевізнику до названого місця. Слід зазначити, що вибір місця постачання вплине на зобов'язання з навантаження й розвантаження товару в даному місці. Якщо постачання здійснюється в приміщенні продавця, то продавець несе відповідальність за завантаження. Якщо ж постачання здійснюється в інше місце, продавець за відвантаження товару відповідальності не несе) .

У другому підрозділі графи МД на кулькові ручки зазначається літерний код альфа-2 відповідно до класифікації країн світу країни, на території якої міститься географічний пункт доставки товарів, через пробір - назва цього географічного пункту – PL (Польща, відповідно до класифікації країн світу), Сехніце .

Графа 21 "Ідентифікація і країна реєстрації активного транспортного засобу на кордоні". У графі зазначаються відомості про транспортний засіб (транспортні засоби), на якому (яких) здійснюється перетин митного кордону при ввезенні товарів на митну територію України. У даному випадку AA1314KX UA.

Графа 22 "Валюта та загальна сума за рахунком". У графі наводиться відповідно до класифікації валют літерний код валюти, у якій складено рахунки-фактури (інвойси) або інші документи, які визначають вартість товару та суму фактурних вартостей, задекларованих товарів у валюті.

У МД №100260004/2015/192026 зазначається : EUR 874,50, тобто, рахунок – фактуру складено у валюті «євро».

Графа 23 "Курс валюти". У графі зазначається офіційний курс гривні до іноземної валюти, зазначеної в лівому підрозділі графи 22 МД, установлений

Національним банком України на дату подання декларації до оформлення – в даному випадку 23,10388400.

Графа 24 "Характер угоди". У графі зазначається код характеру договору (контракту) згідно з класифікатором характерів угод та літерний код валюти розрахунку. У даному випадку на кулькові ручки у лівому підрозділі графи 24 було зазначено цифровий код 021, що згідно з класифікатором характерів угод означає «Переміщення товарів з розрахунками за товар у ВКВ (вільно конвертованій валюті)».

У правому підрозділі графи наводиться літерний код валюти розрахунку – EUR, відповідно до класифікації валют - Євро.

Графа 25 "Вид транспорту на кордоні". У МД №100260004/2015/192026 на кулькові ручки зазначено код 30, що згідно з класифікатором видів транспорту означає автомобільний транспорт.

Графа 26 "Вид транспорту в межах країни". У даному випадку, відомості у графі 26 повністю повторюють відомості, зазначені у графі 25.

Графа 28 "Фінансові та банківські відомості". Графа заповнюється у разі здійснення грошових розрахунків за товар. У графі наводяться відповідно до умов зовнішньоекономічного договору (контракту) окремими рядками відомості про уповноважені банки особи, яка здійснює розрахунки за зовнішньоекономічним договором (контрактом).

У МД №100260004/2015/192026 на кулькові ручки зазначено: ЄДРПОУ: 20034231, АТ "Піреус банк МКВ"; МФО: 300658.

Графа 29 "Митний орган виїзду/в'їзду". У графі зазначаються згідно з Класифікатором митних органів найменування митниці і дев'ятизначний код пункту пропуску, через який товари ввозяться в Україну – 205020100 Волинська митниця ДФС.

Графа 30 "Місцезнаходження товарів". У графі зазначаються відомості про зону митного контролю, в якій знаходяться задекларовані товари. У даному випадку зазначено цифровий код 100-038-1-1, що згідно з переліком місць доставки відповідає адресі ПАТ «КВК» Рапід», м. Київ, вул. Зрошувальна, 7.

Графа 31 "Вантажні місця та опис товарів - Маркування та кількість - Номери контейнерів - Кількість та розпізнавальні особливості».

Кожен вид відомостей, позначених арабськими цифрами, починається з нового рядка із зазначенням порядкового номера.

Під номером 1 зазначаються найменування та звичайний торговельний опис, що дає змогу ідентифікувати та класифікувати товар (фізичні характеристики товару в обсязі, достатньому для однозначного віднесення його до коду згідно з УКТЗЕД, у кількості знаків, визначеній правилами заповнення графи 33 МД для відповідного митного режиму та особливостей переміщення). Під номером 2 зазначаєм інформацію про вантажні місця та вид упаковки, під номером 3 – інформація про спосіб ввезення товарів (відомості аналогічні графі 19).

У МД №100260004/2015/192026 на кулькові ручки зазначено:

1. Ручки кулькові з одноразовими знімними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04 – 2000шт. Торгова марка: Ritter; Виробник: Ritter-Pen GmbH. Країна виробництва: EU.

Див. "електронний інвойс".

2. Місць - 1 СТ 1.

3. 0.

Графа 32 "Товар №". У графі проставляється порядковий номер товару, що декларується в графі 31 МД – у даному випадку – 1.

Графа 33 "Код товару". У графі зазначається десятизначний код товару згідно з УКТЗЕД. У даному випадку – 96 08 70 92 00.

Графа 34 "Код країни походження". При декларуванні кулькових ручок у відповідній графі було зазначено код EU (Європейський Союз).

Графа 35 "Вага брутто (кг)". У відповідній графі МД на ручки кулькові з одноразовими знімними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04 – 2000шт. Торгова марка: Ritter; Виробник: Ritter-Pen GmbH. Країна виробництва: EU, зазначено вагу 20,5 кг.

Графа 36 "Преференція". У графі зазначаються цифрові коди податкових пільг. В даному випадку у графі 36 було проставлено код "0000000000", що свідчить про відсутність преференцій.

Графа 37 "Процедура". У графі проставляється код процедури переміщення товарів відповідно до заявленого митного режиму. У даному випадку «40» - код митного режиму «імпорт» відповідно до класифікатора митних режимів, наступні дві – "00", тобто: попередній митний режим не застосовувався.

Графа 38 "Вага нетто (кг)". У графі зазначається в кілограмах вага товару, описаного в графі 31 МД, без будь-якої упаковки. В даному випадку було зазначено 18,5 кг.

Графа 40 "Загальна декларація / Попередній документ". У графі зазначаються відомості про попередній документ, у тому числі той, який при оформленні товару в митний режим, що передує заявленому, використовувався замість МД.

При декларування кулькових ручок у графі 40 було зазначено 1801/1000000000/2015/821804 07.05.2015/1. Це означає, що у даному випадку використовувався попередній документ.

Графа 41 "Додаткові одиниці виміру". Якщо для зазначеного в графі 33 МД коду товарної підкатегорії УКТЗЕД передбачено додаткову одиницю виміру, то в графі зазначаються код цієї одиниці виміру відповідно до класифікатора одиниць вимірювання та обліку, що використовуються у процесі оформлення митних декларацій, через знак "/" - кількість товару в цій одиниці виміру.

При декларуванні кулькових ручок у графі 41 МД було зазначено код 796 (штука) / 2000 (всього штук).

Графа 42 "Ціна товару". У графі з точністю до чотирьох знаків у дробовій частині наводиться фактурна вартість товару у валюті, в якій складені рахунки або інші документи, які визначають вартість товару. В графі 42 МД №100260004/2015/192026 було зазначено ціну товару 419,1630 (UAH).

Графа 43 "Метод визначення вартості". У лівому підрозділі графи зазначається порядковий номер методу визначення митної вартості, що використовувався, в даному випадку – 1. У разі наявності чинного рішення про

коригування митної вартості товарів у правому підрозділі графи зазначається порядковий номер методу визначення митної вартості, що використовувався митним органом. При декларуванні кулькових ручок рішення про коригування митної вартості не приймалось.

Графа 44 "Додаткова інформація / Подані документи / Сертифікати і дозволи". У графі зазначаються відомості про необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення документи (табл. 3.3):

Таблиця 3.3

Відомості, зазначені у графі 44 МД №100260004/2015/192026 на кулькові ручки

Код документа згідно класифікатора документів	Найменування документа	Номер документа	Дата видачі
1602	Картка обліку особи, яка здійснює операції з товарами	100/2012/0005991	06.05.14
2730	Міжнародна автомобільна накладна (CMR)	39921	07.05.15
3007	Довідка про транспортні витрати	-	08.05.15
3105	Рахунок-фактура (інвойс)	1504003143	23.04.15
4103	Доповнення до зовнішньоекономічного договору (контракту)	1	12.01.10
4103 №2	Доповнення до зовнішньоекономічного договору (контракту)	2	06.05.11

Графа 45 "Коригування". У графі зазначається у валюті України митна вартість товару, визначена декларантом – представником ТОВ «Євросувенір» за

результатами консультацій з митним органом. В відповідній графі МД на кулькові ручки зазначено суму 10005,16 грн.

Графа 46 "Статистична вартість". У графі зазначається у валюті України поділене на 1000 й округлене до п'яти знаків у дробовій частині значення митної вартості товару, наведене в графі 45 МД – 10,00516.

Графа 47 "Нарахування платежів". У графі 47 при імпорті кулькових ручок ТМ Ritter наводяться відомості про нарахування таких митних платежів (розрахунок митних платежів наведено у пункті 3.2):

020 – мито на товари, що ввозяться на територію України суб'єктами господарювання; основа нарахування - 10005.16грн.; ставка – 10%, сума - 1000.52грн.; спосіб платежу – зазначено код 01, що в класифікаторі способів розрахунку відповідає готівковому платежу.

022 – додатковий імпортний збір; основа нарахування - 10005.16грн.; ставка – 5%, сума - 500.26грн.; спосіб платежу – зазначено код 01, що в класифікаторі способів платежу відповідає готівковому платежу.

028 – податок на додану вартість з товарів, ввезених на митну територію України; основа нарахування - 11505.94грн.; ставка – 20%, сума – 2301.19грн.; спосіб платежу – зазначено код 01, що в класифікаторі способів розрахунку відповідає готівковому платежу.

Графа В "Подробиці розрахунків". У графі зазначаються:

- код виду платежу відповідно до класифікатора видів надходжень бюджету, що контролюються митними органами;
- загальна сума платежу за цим кодом, що включає в себе суми відповідного платежу за ЄАД і кожним додатковим аркушем МД, що підлягає перерахуванню до державного бюджету, або на яку надано забезпечення сплати митних платежів;

В графі В МД на ручки кулькові з одноразовими знімними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04 – 2000шт. Торгова марка: Ritter; Виробник: Ritter-Pen GmbH. Країна виробництва: EU зазначено наступне (табл. 3.4). Варто зазначити, що на сьогодні додатковий імпортний збір не нараховується і не сплачується.

Таблиця 3.4

**Відомості зазначені в графі В МД №100260004/2015/192026 при імпорті
кулькових ручок**

Код виду платежу	Сума платежу	Код за ЄДРПОУ платника
020	2128.44	24595222
022	1064.22	24595222
028	4895.40	24595222

Графа 54 "Місце та дата". У графі зазначаються дані про місцезнаходження особи, відомості про яку зазначені в графі 14 МД, та фізичну особу, яка безпосередньо склала МД.

У графі 54 МД №100260004/2015/192026 на кулькові ручки зазначено місце її складання – 01033,м. Київ, вул. Гайдара,50, прізвище та ініціали особи, що склала МД - Босак М.І., її контактні дані: номер телефону +380442011857, 3183510814.

Внесення змін до митної декларації, прийнятої органом ДФС, допускається до моменту завершення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму, а також протягом трьох років з дня завершення їх митного оформлення. Зміни повинні стосуватися лише товарів, транспортних засобів комерційного призначення, зазначених у митній декларації.

Якщо після випуску у вільний обіг товарів, митний контроль яких здійснювався без проведення митного огляду, декларантом виявлені товари, переміщені через митний кордон України і не зазначені в митній декларації, за письмовим зверненням декларанта та з дозволу органу ДФС допускається внесення до митної декларації змін щодо збільшення кількості товарів, випущених у вільний обіг на митній території України, у зв'язку з виявленням незадекларованих товарів.

Відкликання митної декларації допускається лише до моменту завершення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму.

3.4. Аналіз митних процедур при імпорті канцелярського приладдя згідно з МД

Митний контроль та митне оформлення товарів, у тому числі і кулькових ручок, що переміщуються через митний кордон України здійснюється відповідно до положень глав 39 «Загальні положення щодо митного оформлення» (ст.246-256) та 47 «Організація митного контролю» (ст.318-328) Митного кодексу України.

Митному контролю підлягають усі товари, у тому числі і товар «Ручки кулькові з одноразовими знімними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04 – 2000шт.Торгова марка: Ritter; Виробник: Ritter-Pen GmbH. Країна виробництва: EU(Європейський Союз)», які переміщуються через митний кордон України.

Митний контроль здійснюється виключно органами ДФС відповідно до МКУ та інших законів України. Митний контроль передбачає виконання органами ДФС мінімуму митних формальностей, необхідних для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи. Митний контроль ручок кулькових з одноразовими знімними балончиками у пластмасовому корпусі у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється відповідно до типової технологічної схеми здійснення митного контролю автомобільних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.12 № 451 [42].

З метою підвищення ефективності митного контролю органи ДФС взаємодіють з учасниками зовнішньоекономічної діяльності, уповноваженими економічними операторами, іншими особами, діяльність яких пов'язана із

здійсненню зовнішньої торгівлі, та з їх професійними об'єднаннями (асоціаціями) [49].

Форми та обсяги контролю, достатнього для забезпечення додержання законодавства з питань державної митної справи та міжнародних договорів України при митному оформленні кулькових ручок обиралися митницею на підставі результатів застосування системи управління ризиками.

При митному контролі товару «Ручки кулькові з одноразовими знімними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04 – 2000шт. Торгова марка: Ritter; Виробник: Ritter-Pen GmbH. Країна виробництва: EU(Європейський Союз)», за результатами застосування системи управління ризиками не визначено необхідності проведення митного огляду товарів. Митне оформлення та випуск цих товарів за відповідним рішенням митниці були здійснені без пред'явлення зазначених товарів, тобто без проведення їх митного огляду.

Метою митного оформлення згідно з нормами МКУ є забезпечення дотримання встановленого законодавством України порядку переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, а також забезпечення статистичного обліку ввезення на митну територію України, вивезення за її межі і транзиту через її територію товарів. Алгоритм виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення регламентується Порядком виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 631 [26].

Для здійснення митного оформлення товару «Ручки кулькові з одноразовими знімними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04 – 2000шт. Торгова марка: Ritter; Виробник: Ritter-Pen GmbH. Країна виробництва: EU(Європейський Союз)», декларант Босак М.І. подавав до посадової особи митного органу (ПМО) електронну митну декларацію (ЕМД), заповнену згідно з обраним митним режимом електронну копію.

Після прийняття МД для митного оформлення необхідність подання документів, зазначених в графі 44 МД, визначалася посадовою особою ПМО під час виконання митних формальностей, встановлених Порядком виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 631[33].

Реєстрація МД на кулькові ручки, електронна копія якої була введена до АСМО за допомогою інформаційного термінала, здійснювалась у термін, що не перевищував 1 годину з часу її введення до АСМО. Посадовою особою ПМО, яка згідно з функціональними обов'язками здійснювала розподіл МД, було призначено посадову особу ПМО для виконання митних формальностей за відповідною МД на кулькові ручки.

Перевірка електронної митної декларації на кулькові ручки проводилася з використанням АСМО в автоматичному режимі у порядку черговості їх надходження. АСМО в автоматичному режимі пересилала ЕМД до відповідного ПМО митного органу для отримання посадовою особою ПМО, яка згідно з функціональними обов'язками здійснює розподіл ЕМД між посадовими особами ПМО для виконання митних формальностей.

Під час виконання митних формальностей за ЕМД декларанту – представнику ТОВ «Євросувенір» Босаку М.І. за допомогою АСМО надсилалася інформація про:

- отримання митним органом ЕМД у складі електронного повідомлення, засвідченого ЕЦП Декларанта;
- результат проведення формато-логічного контролю правильності заповнення граф ЕМД;
- занесення ЕМД до ЄАІС митних органів України;
- реєстраційний номер, присвоєний ЕМД;
- прийняття ЕМД митним органом для оформлення;
- необхідність надання додаткових документів;
- завершення митного оформлення товарів за ЕМД.

Таким чином, митне оформлення товару «Ручки кулькові з одноразовими знімними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04 – 2000шт. Торгова марка: Ritter; Виробник: Ritter-Pen GmbH. Країна виробництва: EU (Європейський Союз)», за МД №100260004/2015/192026, передбачало наступні етапи:

1. Реєстрація митної декларації.
2. Перевірка відповідності формату ЕМД встановленим вимогам.
3. Фіксування дати й часу подання МД для оформлення шляхом:
 - присвоєння МД реєстраційного номера за допомогою АСМО
 - унесення поданої ЕМД до бази даних митного органу. За допомогою АСМО в ЕК МД і ЕК ДМВ або ЕМД і ЕДМВ реєстраційний номер додатково відображається у вигляді штрих-коду;
4. Перевірка митної декларації. Перевірка наявності поданих разом з МД рахунка -фактури (інвойсу) №1504003143 від 06.05.14, довідки про транспортні витрати від 08.05.15, доповнення до зовнішньоекономічного договору (контракту) №1 від 12.01.10, доповнення до зовнішньоекономічного договору (контракту) №2 від 06.05.11, які містять інформацію про вартість товару; перевірка за допомогою програмного забезпечення правильності заповнення МД відповідно до вимог, встановлених законодавством з питань державної митної справи.
5. Прийняття митної декларації для оформлення.
 - унесення номера штампа ПМК до ЕМД.
6. Оформлення митної декларації. При здійсненні митного оформлення МД виконуються такі митні формальності:
 - А. Перевірка дотримання строків подання МД.
 - Б. Перевірка наявності відміток про завершення переміщення товарів.
 - В. Контроль співставлення (автоматизоване порівняння) даних, які містяться в ЕМД, та інших документів, поданих для митного оформлення, зокрема: співставлення реквізитів уповноваженого банку, зазначеного у графі 28 МД - ЄДРПОУ: 20034231, АТ "Піреус банк МКВ"; МФО: 300658, з даними, що містяться в переліку вповноважених банків України в ЄАІС митних органів

України; співставлення курсу валюти України – 23.10 до іноземної валюти - Євро, зазначений у графі 23 МД, з офіційним курсом валюти України до іноземної валюти, у якій складені рахунки та відомості про яку зазначено в лівому підрозділі графі 22 МД, на день подання МД до оформлення; перевірка наявності діючих (не скасованих) спеціальних санкцій, застосованих до українського суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності – ТОВ «Євросувенір» або іноземного суб'єкта господарської діяльності – “COLOS” Complex logistics solutions згідно зі статтею 37 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність"; співставлення з картками відмови та МД, в оформленні яких відмовлено; співставлення відомостей, що підтверджують дотримання встановлених законодавством заборон та обмежень щодо переміщення товарів через митний кордон України, з інформацією, що міститься в уніфікованих електронних дозвільних документах, що надходять з інших державних органів (щодо кулькових ручок таких обмежень немає); співставлення відомостей про нарахування митних та інших платежів, а також про застосування заходів гарантування їх сплати; співставлення з інформацією, що надходить з митних та правоохоронних органів іноземних держав.

Г. Контроль із застосуванням системи управління ризиками, в тому числі оцінка ризику за МД шляхом аналізу ЕМД за допомогою АСАУР.

Д. Перевірка правильності класифікації товарів та присвоєння кульковим ручкам коду за УКТЗЕД 9608109200, зазначеного у графі 33 МД.

Ж. Перевірка правильності визначення країни походження товарів - Німеччини.

З. Перевірка правильності визначення митної вартості товарів – 10005.16грн., визначеної в графі 46 МД.

7. Завершення митних формальностей за митною декларацією. Під час завершення митного оформлення посадовими особами ПМО виконуються такі митні формальності:

7.1. Перевірка відомостей про виконання митних формальностей, сформованих за результатами оцінки ризику за МД із застосуванням системи управління ризиками, в тому числі за допомогою АСАУР.

7.2. Перевірка правильності нарахування митних платежів (020 – мито на товари, що ввозяться на територію України суб'єктами господарювання; основа нарахування - 10005.16грн.; ставка – 10%, сума - 1000.52грн.; спосіб платежу – зазначено код 01, що в класифікаторі способів розрахунку відповідає безготівковому платежу; 028 – податок на додану вартість з товарів, ввезених на митну територію України; основа нарахування - 11505.94грн.; ставка – 20%, сума – 2301.19грн.; спосіб платежу – код 01), правильності заповнення граф 47 МД, контроль і облік векселів.

7.3. Заповнення графи С МД згідно з порядком заповнення митних декларацій на бланку ЄАД, унесення відомостей до ЕМД.

7.4. Справляння митних та інших платежів за МД.

7.5 Завершення митного оформлення шляхом: внесення за допомогою АСМО до ЕМД відмітки про завершення митного оформлення та номера особистої номерної печатки посадової особи ПМО, яка завершила митне оформлення; передавання в установлений строк ЕМД до ЄАІС митних органів України[25].

Таким чином, митний контроль та митне оформлення товару «Ручки кулькові з одноразовими знімними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04 – 2000шт. Торгова марка: Ritter; Виробник: Ritter-Pen GmbH. Країна виробництва: EU(Європейський Союз)», за МД №100260004/2015/192026, передбачали виконання органами ДФС мінімуму митних формальностей, необхідних для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами виконання випускної кваліфікаційної роботи можна зробити такі висновки.

Проаналізовано існуючі класифікації канцелярського приладдя (навчальну, торгову, міжнародні, ДКПП, УКТЗЕД). Встановлено, що існуюча на сьогодні навчальна товарознавча класифікація канцелярського приладдя, як і іншого письмового приладдя, є не досить сучасною і повною, зокрема не повною мірою відповідає існуючому асортименту товарів цієї групи на ринку. Відсутня чітка класифікація кулькових ручок і за Міжнародною класифікацією промислових зразків та Міжнародною класифікацією товарів та послуг для реєстрації знаків. Більш детальною є класифікація кулькових ручок за УКТЗЕД і ДКПП, але найбільш деталізована на сьогодні торгова класифікація, яка передбачає такі ознаки групування асортименту кулькових ручок, як конструктивне виконання, довжина і товщина стержня, матеріал корпусу, форма корпусу, наявність різноманітних прикрас на корпусі тощо;

Сучасний стан українського ринку приладдя для письма невіддільно пов'язаний з ринком канцелярського приладдя загалом. Ринок є імпортозалежним, оскільки за останні 6 років обсяги імпорту письмового приладдя загалом (товарна позиція 9608 згідно з УКТЗЕД) значно перевищують обсяги експорту. За проаналізований період імпорт письмового приладдя склав 55,3 млн. дол. США і знаходився в межах від 6,3 млн. дол. США у 2015 р. до 11,0 млн. дол. США у 2013 р. Обсяги експорту письмового канцелярського приладдя у 14–32 разів нижчі від імпорту. Загальний обсяг експорту склав 2,57 млн. дол. США і знаходився в межах від 0,32 млн. дол. США у 2015 р. до 0,60 млн. дол. США за 10 міс 2018 р.

Варто відмітити суттєве зростання експорту письмового приладдя з України за останні 3 роки. За 10 міс 2018 р. обсяг експорту склав 0,60 млн. дол. США, який за збереження існуючої тенденції за підсумками року може досягти 0,72 млн.

дол. США, що майже 2,3 рази більше ніж у 2015 р., що є дуже позитивною тенденцією та говорить про вихід вітчизняної продукції на світові ринки.

Обсяги виробництва приладдя для письма в Україні останні 5 років склали 82 млн. грн. і знаходилися в межах від 12,7 млн. грн. у 2015 р. до 20,8 млн. грн. у 2017 р. Такими чином, обсяг ринку канцелярського приладдя для письма, в тому числі кулькових ручок, за останні 5 років знаходився в межах від 108 млн. грн. у 2013 р. до 281 млн. грн. у 2017 р. За цей період частка вітчизняної продукції у структурі ринку у грошовому вираженні знизилася з 18% у 2013 р. до 8% у 2017 р.

Найбільш відомими виробниками письмового приладдя в Україні є група компаній «Альянс Орбіта», м. Київ; ПАТ «Оргтехніка», м. Харків; ПрАТ «Самоцвіти», м. Слов'янськ Донецької обл.; ТОВ «Торговий Дім «Юсон» (м. Дніпро), компанія «Імпорт-Офіс» (м. Київ), компанія «Діловод» (м. Київ).

Визначено вимоги до якості кулькових ручок. Згідно з ГОСТ 28937-91, встановлені норми щодо зміщення пишучого вузла в робочому положенні при докладанні осьового зусилля; виступу наконечника пишучого вузла з корпусу ручки в робочому положенні; зусилля, необхідного для зняття кришки з корпусу ручки з боку наконечника пишучого вузла; міцності на вигин у місцях з'єднань ручки при статичних навантаженнях; безперебійності висування пишучого вузла в робоче положення і повернення його в неробоче положення; гамма-процентного ресурсу тримача; вказівників кольору пасти для ручок, що мають більше одного пишучого вузла. ГОСТ 29282-92 встановлює вимоги до пишучих вузлів до автоматичних кулькових ручок. ГОСТ 29211-91 визначає вимоги до якості ручок з капілярним пишучим стрижнем, чорнило в яких може бути на органічній чи водній основі. ГОСТ 28916-91 регламентує вимоги до якості автоматичних перових ручок. З огляду на значне розширення асортименту приладдя для письма, представленого на ринку, цих нормативних документів є недостатньо для більш жорсткого контролю його якості, особливо з урахуванням того, що національні стандарти на кулькові ручки поки відсутні.

Розглянуто особливості організації та регламент експертизи кулькових ручок. Для кожного етапу характерні специфічні особливості, засоби, методи та способи,

які впливають на кінцевий результат експертизи. На підготовчому етапі готуються документи, на підставі яких призначається експертиза. На основному експерт вивчає всі товаросупровідні і нормативні документи, проводить всі дослідження, необхідні для перевірки правильності визначення коду ручок згідно з УКТЗЕД, правильності визначення митної вартості тощо. На заключному етапі підбиваються підсумки проведених досліджень і складається висновок експертизи.

Вивчено специфіку законодавчо-нормативного регулювання митного оформлення кулькових ручок. Встановлено, що законодавча база, яка регулює порядок митного оформлення кулькових ручок при їх переміщенні через митний кордон України, є досить широкою. Це насамперед Митний кодекс України, Податковий кодекс України, закон України «Про Митний тариф України», накази Міністерства фінансів України від 30.05.2012 №631 «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа», від 30.05.2012 №651 «Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа» та інші.

Визначено критерії для проведення експертизи кулькових ручок. Такими, згідно з ГОСТ 28937-91, є маркування; можливість зміщення пишучого вузла при докладанні осьового зусилля 9,8 Н; довжина виступу наконечника пишучого вузла з корпусу ручки; зусилля, необхідне для зняття кришки з корпусу ручки з боку наконечника пишучого вузла; наявність пошкоджень деталей ручки, які б перешкоджали її використанню за призначенням, при вільному падінні ручки з висоти 1 м на дерев'яну поверхню товщиною 3 см; міцність на вигин у місцях з'єднань ручки при статичних навантаженнях.

Проведено товарознавчу експертизу кулькових ручок для митних цілей, за результатами якої встановлено, що якісні показники наданих на дослідження зразків відповідають вимогам ГОСТ 28937-91. Для визначення вартості наданих на дослідження зразків використано метод аналогів, що базується на порівнянні продукції, яка оцінюється, її споживчих властивостей з аналогічними товарами, вартість яких визначається на підставі цін, що склались в даний час на ринку

України. За результатами визначення вартості кулькових ручок торгової марки Ritter виробництва Німеччина станом на 24.05.2015 встановлено, що середня вартість 1 ручки (арт. 12020.00.04) становить 10,20 грн. Загальна вартість ручок – 20 400,00 грн..

Проаналізовано визначення коду товару «Ручки кулькові з одноразовими змінними балончиками у пластмасовому корпусі, арт. 12020.00.04, торгова марка «Ritter», виробник «Ritter-pen GmbH», країна виробництва EU(Європейський Союз)», згідно з УКТЗЕД. З'ясовано, що декларант класифікував ручки згідно з УКТЗЕД при їх декларуванні відповідно до статті 69 МКУ та присвоїв їм відповідний код – 9608109200. Посадові особи ПМО Київської міської митниці ДФС здійснювали контроль правильності класифікації ручок у товарній під категорії 9608109200 під час проведення митних формальностей при митному оформленні товарів. Обсяг контролю, достатнього для забезпечення додержання правил класифікації товарів при митному оформленні, визначався на основі результатів застосування системи управління ризиками.

Перевірено правильність визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті кулькових ручок ТМ «Ritter». Митна вартість ручок була визначена декларантом за результатами консультацій з митним органом і становила 10005,16 грн. Сума митних платежів, що були сплачені при імпорті, становила 3801,97 грн.

Розглянуто порядок декларування кулькових ручок у режимі імпорту. Декларування здійснювалось шляхом заповнення митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа (МД №100260004/2015/192026).

Проаналізовано процедури митного контролю та митного оформлення кулькових ручок за МД. Митний контроль та митне оформлення здійснено відповідно до положень глав 39 «Загальні положення щодо митного оформлення» та 47 «Організація митного контролю» Митного кодексу України.

За результатами виконання випускної кваліфікаційної роботи можемо зробити такі пропозиції:

– Управлінню класифікації товарів Департаменту адміністрування митних платежів та митно-тарифного регулювання Державної фіскальної служби України – розглянути питання щодо можливості внесення змін до Закону України «Про митний тариф України», які б передбачали деталізацію кулькових ручок згідно з УКТЗЕД шляхом розширення класифікаційних ознак, а саме - конструктивного виконання (ручки з нерухомим і висувним пишучим вузлом), матеріалу і форми корпусу, наявності різноманітних прикрас на корпусі;

– регіональним Управлінням з питань експертизи та досліджень Департаменту податкових та митних експертиз ДФС України провести товарознавчі експертизи кулькових ручок з використанням запропонованих нами критеріїв та показників;

– Управлінню митної вартості Департаменту адміністрування митних платежів та митно-тарифного регулювання Державної фіскальної служби України враховувати відмінність цін на кулькові ручки з рідкими і пастоподібними чорнилами при визначенні митної вартості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Український ринок канцтоварів виходить на новий рівень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vkurse.ua/ua/analytics/ukrainskiy-rynok-kanctovarov.html>
2. Глушкова Т.Г. Товари культурно-побутового призначення : Підручник. – К. : КНТЕУ, 2008. – 550 с.
3. Ринок канцелярських товарів України 2017 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.marketing.net.ua/view_markets.php?num=47084
4. Статистичний щорічник за 2016 рік [Електронний ресурс] / Держ. служба статистики України. – К. : Август Трейд, 2017. – Режим доступу : http://library.oseu.edu.ua/files/StatSchorichnyk_Ukraine_2012.pdf.
5. Огляд ринку канцтоварів, ручок і олівців України 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mk-sinergija.com.ua/ua/article/kants/kanc>
6. Канцтовари в Україні // Бизнес-портал «AllBiz» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ua.all.biz/kanctovary-bgr1305>
7. Обзор украинского рынка канцелярских товаров 2016 г.// Система межрегиональных маркетинговых центров [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.marketcenter.ua/content/doc-2-7851.html>
8. Международная классификация товаров и услуг. Класс 16 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mktu.info/goods/16/>
9. ІДС «Міжнародна класифікація промислових зразків (Локарнська класифікація). Дев'ята редакція»: Клас 19 // ДП «Український інститут промислової власності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://base.uipv.org/locarno9/viewclasses.php?vid=6&class=19#1906>
10. Довідник кодів товарів згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД) // Дебет-Кредит [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtkt.com.ua/show/0sid081.html>
11. Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016-2012. – Режим доступу: <http://dkpp.rv.ua/index.php?se-arch=32&type=code>

12. Каталог письмового приладдя ГК «Альянс Орбіта» // Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://allianceorbita.com.ua/ukr/catalog/school_products/stationery.html
13. Ручки кулькові ПАТ «Оргтехніка» // Офіційний сайт підприємства. – Режим доступу: <http://www.orgtechnika.com.ua/ru-chki.html>
14. Закрите акціонерне товариство "Самоцвіти" // Каталог підприємств України «Yellow.com.ua» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yellow.com.ua/company.aspx?c=4432>
15. «Юсон» – лучший выбор шариковых ручек // Ассортимент продукції підприємства ТД «Юсон» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uson.com.ua/production/pens/index.htm>.
16. Ассортимент канцелярських товарів компанії «Імпорт-Офіс» // Офіційний сайт компанії: Торгові марки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.import-office.com.ua/trademark/>
17. Опис торгових марок виробників канцтоварів // Сайт компанії «Деловод» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.delovod.com.ua/brands/>.
18. Идентификация и фальсификация непродовольственных товаров: учеб. пособие для высш. учеб. заведений по специальности «Товароведение и экспертиза товаров» / под ред. И.Ш. Дзахмишевой. – М., 2011. – 356 с.
19. Козьмич Д.І., Кобищан А.Д., Назаренко Л.О. Экспертиза товарів. — Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. — 374 с.
20. Поликарпов І.С., Закусілов А.П. Ідентифікація товарів. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 343 с.
21. Державна служба статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
22. Сумарний обсяг імпорту та експорту у розрізі товарних позицій за кодами УКТЗЕД; зовнішня торгівля України із зазначенням основних країн - контрагентів // Митна статистика Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/ms/>.

23. Узлы пишущие к ручкам автоматическим шариковым. Технические условия: ГОСТ 29282-92 [Введ. 01-01-1993]. – М.: ИПК «Издательство стандартов», 1993. – 7 с.
24. Ручки автоматические шариковые. Общие технические требования и методы испытаний: ГОСТ 28937-91 [Введ. 01-01-1992]. – М.: ИПК «Издательство стандартов», 1993. – 6 с.
25. Пашко П.В. Митна безпека: монографія / П.В. Пашко. – Одеса: Плассе, 2009. – 628 с.
26. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 № 631.
27. Коломієць Т.М., Притульська Н.В., Романенко О.Л. Експертиза товарів: Підручник. – К.: КНТЕУ, 2001. – 274 с.
28. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI.
29. Податковий кодекс України: Закон України від від 02.12.2010 № 2755-VI.
30. Про Митний тариф України: Закон України від 19.09.2013 № 584-VII.
31. Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України: Закон України від 04.11.1999 № 1212-XIV (в редакції від 11.08.2013);
32. Про затвердження Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.10.2002 № 1569 (в редакції від 14.12.2011) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1569-2002-p>
33. Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 №428 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/428-2012-%D0%BF>.

34. Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку: Наказ Міністерства фінансів України від 02.12.2016 № 1058. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1693-16>
35. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/laws/show/z1372-12>.
36. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій: Наказ Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitnezakonodavstvo/nakazi/62422.html>.
37. Пасты чернильные. Технические условия: ГОСТ 24226-80 [Введ. 30-06-1982]. – М.: ИПК «Издательство стандартов», 1997. – 6 с.
38. Мартинюк В.П. Митна система та економічна безпека держави: теорія і методологія / Монографія. – К : Астон, 2010. – 256 с.
39. Про Порядок обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 1998 р. № 1340 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1340-98-%D0%BF>.
40. Про затвердження Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України: Наказ Міністерства фінансів від 30.05.2012 № 650.

41. Митна політика та митна безпека України : монографія; за заг. ред. П.В. Пашка, І.Г. Бережнюка. – Хмельницький. : ПП. Мельник А.А., 2013. – 338 с.
42. Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 №451.
43. Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення: Наказ Міністерства фінансів України № 599 від 24.05.2012 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12>.
44. Щодо здійснення митними органами у пунктах пропуску документального контролю за дотриманням автомобільними перевізниками законодавства України стосовно міжнародних автомобільних перевезень: Лист Державної митної служби України від 09.01.2013 № 12/2-12.1/123-ЕП [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zir.minrd.gov.ua/main/bz/view/?src=ci>.
45. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 №450 (в редакції від 13.08.2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF>.
46. Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.10.2011 №1031 (в редакції від 07.09.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1031-2011-%D0%BF>.
47. Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності: Наказ ДФСУ від 09.06.2015 №401 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/klasifikatsiya-tovariv/63785.html>.
48. Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: Наказ Міністерства фінансів України

- від 31.07.2015 № 684 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1021-15/paran13#n13>.
49. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 696 с.
50. Актуальні питання теорії та практики митної справи : монографія ; за заг. ред. І.Г. Бережнюка. – Хмельницький.: ПП Мельник А.А., 2013. – 428 с.
51. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2011 р. № 1031: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 №452. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/452-2012-%D0%BF>
52. Про затвердження переліку товарів, ввезення яких на митну територію України та/або переміщення територією України прохідним та внутрішнім транзитом здійснюється за умови обов'язкового надання митним органам забезпечення сплати митних платежів: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 461. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/461-2012-%D0%BF>
53. Деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна» під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 № 364. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/364-2016-%D0%BF>
54. Коломієць Т.М. Товари і ринки / Т.М.Коломієць, Л.В.Черняк // Методологічні засади визначення ринкової вартості товарів при товарознавчій експертизі. – 2016. - №1. – с. 86-96.
55. Магазин Папірус. Канцелярські товари (кулькові ручки). – Режим доступу: <http://www.papirus.com.ua/catalog/view/cid.93>.
56. Кулькові ручки Ritter (ТОВ «Свросувенір»). – Режим доступу: <https://es.com.ua>.
57. Кулькові ручки. – Режим доступу: www.prom.ua.